1941 yılı
RADYO ALMANAĞI
Üç senedenberi muntazaman çıkmakta olan ve herkesin alâkasını celbeden M. Ragıb Uluğ ve Orhan Salih Nur'un tertib ettikleri RADYO ALMANAĞI'nın
3 üncü yılı çıktı
Fiatı: 65 kuruştur.
Kanaat Kitabevi ve her kitabcıda bulunur

Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
17 nci yıl sayı: 5908
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290
Salı 21 ikincikânun 1941

M. TURHAN TAN'IN
Müessesemiz tarafından çıkarılan en son eserleri
Hurrem Sultan 150 Kr.
Kadın Avcısı 100 »
Tarihî Musahabeler 75 »
Tarihte Türkler için söylenen büyük sözler 25 »
— CUMHURİYET MATBAASI —

İngilizler tarafından teşkilâtlandırılmakta olan Habeş ordusunun bir süvari kıt'ası

HABEŞİSTANDA

İngiliz ordusu ilerliyor!

Musavva yolunda bir çok müstahkem mevziler zaptedildi

Kenya hududundan giren kıtaat da ileri harekâtına devam ediyor

Kahire 20 (a.a.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada iş'ara değer bir şey yoktur.

Sudanda düşmanın Kassala cephesindeki ric'ati devam etmektedir.

Sabderat ve Tesseene etrafında İtalyanlar tarafından çok esaslı bir surette tahkim edilmiş olan mevkiler dün kıtaatımız tarafından işgal edilmiştir. Kuvvetlerimiz ric'at halinde bulunan düşmanla teması muhafaza ederek şark istikametinde ilerlemektedir.

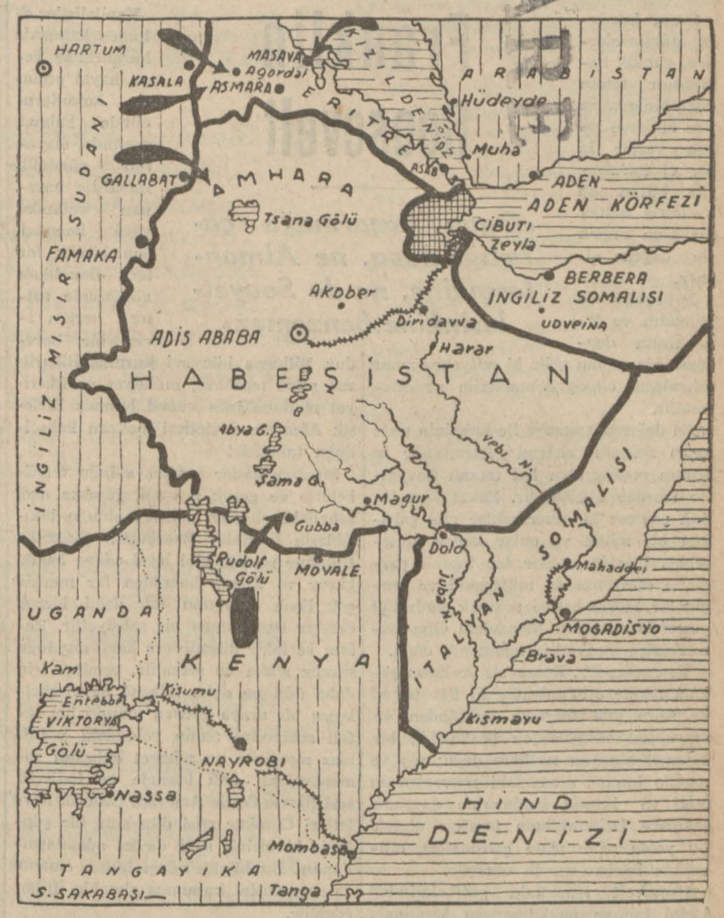

[Arkası sahife 5, sütun 5 te] Şarkî Afrikada, Sudan ve Kenya hududlarından başlıyan harekâtı gösterir harita

İkinci Cephe mi?

Almanyanın bu harbde daima tek cephe üzerinde savaşmak ve bütün kuvvetlerini bir hedefe tevcih etmek prensipile yürüyeceği iddia olunuyordu. Böylelikle eski harbin müteaddid cephelerle meşgul olmak şeklindeki hatası tekrar edilmemiş olacaktı. Almanya için şimdiki asıl cephenin garbda olduğu malûmdur: Garbda, Manş denizi üzerinde. Büyük Britanya adasının hakikatte çok güç olan ve gittikçe de güçleşmekte devam eden istilâsına teşebbüs olunsun olunmasın Almanya için cephe yalnız tecavüzî değil, tedafüi mahiyetle de oradadır. Almanya İngiliz adalarının istilâsına teşebbüs edemezse veya bu teşebbüste muvaffak olamazsa kendisini garb cephesinde müdafaa etmek ıstırarındadır. Çünkü bilmukabele İngilterenin hazırlığı da hem tedafüi, hem tecavüzidir.

Rumanyada yapılmakta olan Alman tahşidatının şimdilik ikinci ve giderek belki de üçüncü bir cephe açması ihtimalleri tetkik olunurken tek garb cephesinin kendi başına Almanya için haiz olduğu büyük ehemmiyeti gözönünden uzak tutmamağa ihtiyac vardır. Nihayet Almanyanın harb cephelerini taaddüd ettirmeğe karar vermesi bu harbin sevk ve idaresile neticesi üzerinde büyük tesir icra edecek yeni bir hâdise diye telâkki olunmak lâzımdır.

Her harbde muhariblerin aradıkları yegâne hedef mümkün olabildiği kadar kısa bir müddette kat'î bir netice alabilmek noktasında toplanır. Bu ise hasmın büyük kuvvetlerini vurup ezmekle mümkündür. Teferruat harbleri bu neticeye götürmek lâzım gelen tabiye saflalarıdır.

Garb cephesinde Fransa yıkıldıktan sonra İngiltere sonuna kadar, kat'î zafere kadar harbe devam etmek azmiyle ayakta kaldı. Alamanya da Büyük Britanya adasını istilâ etmek niyetini hiç saklamıyarak Manş sahillerine yerleşti ve hazırlıklarını yapmağa koyuldu. İşte bu suretle de bu harbin küllî kuvvetleri çarpıştıracak başlıca bir sahası burası olmuş oldu. Müteaddid cepheye ayrılmamak prensipini takib eden Almanyaya göre bu harbin baş cephesi burasıdır.

Alman genelkurmayı Büyük Britanyayı istilâ teşebbüsünün yapılamıyacak bir iş olmasına ve yapılmamasına karar verebilir. Ancak bu karar garb cephesinin terkolunmasına sebeb teskil edemez. Çünkü İngilterenin maksadı yalnız tedafüi olmayıp tecavüzidir de. Mr. Churchill Büyük Britanya adasında hazırlanan kuvvetlerle tedafüi maksad temin olunduktan sonra bir gün tecavüze de geçilerek Alman kuvvetlerinin Avrupa karasında vurulacağını müteaddid defalar açık söylemiştir. O söylemese de bunun böyle olması lâzım geleceğini herkes takdir edebilir. Hazırlıklarının ikmalile meşgulu olan İngilterenin Avrupa karası harbi için ace-

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

Tütün piyasası

Tedricen düzelmeğe başladı

Fakat Amerikan kumpanyalarının mubayaası ağırdır, İnhisar memurlarından şikâyet ediliyor

İzmir 20 (Telefonla) — Tütün piyasası hararetlenmiştir. Bir taraftan hükûmetin tedbirleri, diğer taraftan müstahsilin alıcı tarafından yapılan tekliflere rastgele muvafakat etmemesi, vaziyeti ıslah etmiştir. Maamafih İzmir gazetelerinde İnhisarlar idaresi memurlarının piyasayı düşürdüklerinden şikâyet edilmektedir.

Dün akşama kadar satış 17 milyon kiloyu geçmiştir. Beş on gün zarfında piyasanın tamamına yakın mahsulün satılması mümkündür. Amerikan firmalarının mubayaaya pek ağır iştirak etmekle beraber yerli firmalara mühim siparişler verdikleri ve muhtelif firmaların memurlarının fiatları yükselttikleri, mubayaada geri kalmış müesseselerin de memurlarını acele olarak tütün mıntakasına gönderdikleri haber verilmektedir.

İlk günlerde istical ederek tütünlerini ucuza satanlar pişman olmuşlar, bazıları kuntratlarını bozmak istemişlerdir. Fakat buna imkân görülememiştir. Ancak düşük fiatla mal alanlar tespit edilmiş, kendilerine bu mevzu üzerinde tebligat yapılmıştır.

İngiliz havacılığı

Sür'atle faik bir dereceye yükseliyor

Sicilyada 10 gün içinde 100 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 20 (a.a.) — Daily Meyl gazetesinin havacılık muharririnin temin ettiğine göre Britanya hava kuvvetlerinin önümüzdeki ilkbahardan itibaren en yüksek avcı tayyaresi üç numaralı Spitfire tayyaresi olacaktır. Bu tayyare birinci büyük Britanya muharebesi esnasında Hurricanlarla birlikte Alman

[Arkası sahife 5 sütun 3 te]

Mrl. Pétain teslim mi oluyor?

Alman tazyikleri neticesinde; Laval'in tekrar iktidara getirilmesi muhtemel

Londra 20 (a.a.) — Petain - Laval mülâkatını bahis mevzuu eden gazeteler Laval'in yakında hükûmete döneceğini ve Almanya ile görüşmelerin tekrar başlıyacağını tahmin ediyor. Daily Herald'a göre Laval'in affından anlaşılan mana, onun riyasetinde bir kukla hükûmetin teşkilidir.

Daily Sketch'in Berne'den aldığı haberlere göre, Petain kabinesi hemen pek yakında tadil edilerek Laval yeni-

[Arkası sahife 5, sütun 4 te]

Mr. Roosevelt

Üçüncü reislik nutkunu dün söyledi

«Demokratlık insanlık tarihinin ta kendisidir ve ölmiyecektir»

Vaşington 20 (a.a.) — Ruzvelt, birbiri ardına üçüncü defa olarak Birleşik Amerika devlet reisliği vazifesini deruhde etmesi merasiminde, büyük bir nutuk söylemiştir. Ruzvelt bu nutkunda bilhassa demiştir ki:

«— Bir Reisicumhur vazifeye başlarken her defasında kendini Birleşik Amerikaya hasretmek yeminini yapar. Bu gün devlet reisinin vazifesi haricden gelecek bir darbeye karşı milleti ve onun müessesatını korumaktır.

Sür'atle yürüyen hâdiseler içinde, bir an durarak tarihteki mevkiimizin ne idüğünü düşünerek, ne olduğunu ve ne olabileceğimizi şu saatte kestirebiliriz. Eğer böyle yapmazsak hareketsizliğin hakiki tehlikesine maruz kalırız. Milletlerin hayatı, senelerin sayısile değil, insanlık düşüncesinin devamile ölçülür. İnsanlar yetmiş sene, belki biraz daha az, belki biraz daha fazla yaşarlar, bir milletin hayat ölçüsü ise, o milletin yaşamak azminin şiddetidir.

[Arkası sahife 5 sütun 7 de]

CHURCHİLL'İN

İkinci makalesi

Bugün ikinci sahifede

İngilizlerin hava harblerinde büyük muvaffakiyetler kaydeden avcılarından dört mitralyözlü bir kule ilâve edilmiş olan Defiant tayyareleri

Musolini ve Hitlerin geçen teşrinde, nikbin hava içinde karşılaştıkları mülâkattan bir sahne...

İtalyanların yeni müdafaa hatları

Yunan ordusu yeniden birçok esir ve harb malzemesi iğtinam ettiler

Atina 20 (a.a.) — Kolombiya radyosu: Resmi sözcüye göre, İtalyanların Arnavudluktaki yeni Başkumandanı General Kavallero orduyu tanzim ve yeni bir müdafaa hattı tesis etmek için çalışmaktadır.

Atina 20 (a.a.) — Yunan hükûmeti namına beyanatta bulunmağa mezun şahsiyet, dün akşam demiştir ki:

Kar fırtınalarına rağmen Arnavudluk cephesinde cereyan eden mevzii muharebeler neticesinde kuvvetlerimiz ilerlemiş ve İtalyanlardan birçok esir almıştır. Arnavudluğa siyahgömleklilerden yeni bir tabur gelmişse de hatlar gerisinde bulunmaktadır. Selânikte İngiliz motörlü kuvvetleri bulunduğu ve hava bombardımanları yüzünden şehrin bir harabeye döndüğü hakkında İtalyanlar tarafından yayılan haberler yalandır.

Yunan tebliği

Atina 20 (a.a.) — Dün akşam neşredilen 85 numaralı tebliğ:

Mahdud mevzî faaliyet olmuştur. Külliyetli esir aldık. Mühim miktarda harb malzemesi iğtinam ettik.

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

HARB VAZİYETİ

Habeşistanda taarruz başlıyor

Habeşistan öyle mahsur bir kaledir ki içinde düşman da vardır ve düşmeğe mahkûmdur

Habeşistanda:

Şimali Afrikada olduğu gibi Şarki Afrikada da İtalyanların başına bir çorab örülmektedir. İngiliz Ortaşark orduları Başkumandanlığının 19 tarihli tebliği «Sudandaki kıtaatımız Kassala'yı işgal etmiştir; düşman, civarındaki kuvvetli mevzilerini tahliye mecburiyetinde kalmıştır. İtalyanlar, bütün cephe boyunca ricat etmektedirler.» diyor. Kassala gerçi Habeşistanda değil; Sudandadır; fakat İtalyanlar, İngilizlerin zayıf bulunduklarını geçen temmuz ayında demiryolile Suvakim'e ve Port Sudan'a, Hartum'a ve Mısıra bağlı olan bu mevkii zaptetmişlerdi. Kassala İtalyanların Eritre müstemlekelerile Habeşistan ve Sudan hududlarının birleştiği yere yakın bir Sudan şehridir ve iki demiryolile müteaddid askerî yolların telâkî noktasıdır. İtalyanlar, burayı aylarca evvel zaptettikleri halde, ne Sudanın merkezi Hartum, ne de Sudanın limanı Port Sudan istikametinde ilerlemeğe cesaret edememişlerdir. Nihayet taarruza geçen Su-

[Arkası sahife 5 sütun 1 de]

MİHVER ŞEFLERİ

Meçhul bir yerde görüştüler

Mussolininin, müttefikinden hem askerî, hem iktısadî yardım istediği tahmin ediliyor

ANKARA RADYO GAZETESİ

«— Bir kaç gündenberi Hitler'le Mussolini arasında yeni bir mülâkattan bahsediliyordu. Bu mülâkat bermutad esrarengiz şartlar altında cereyan ediyor. Son haberlere göre mülâkat nihayet yapılmıştır. Resmî Alman ajansı bu hususta bir de tebliğ neşretmiştir. Garibi şudur ki, ayni ajans bir saat evvel mülâkatın vukuunu tekzib etmişti.

Bu seferki Hitler - Mussolini mülâ-

[Arkası sahife 5 sütun 6 da]

Fin güreşçilerini getirtmek için

Federasyon müracaatta bulundu, henüz cevab gelmedi

Ankara 20 (Telefonla) — Fin güreş takımının memleketimize gelmesi henüz tasavvur halindedir. Öğrenildiğine göre şubat bidayetinde 14 kişilik bir Fin güreş takımı Almanyaya gidip müteaddid maçlar yapacak ve bunlardan 7 kişilik bir takım ayni maksadla İtalyaya geçecektir.. Fin takımının bu seyahatinde çoktanberi malûmat - tar olan federasyonumuz güreşçilerimizin beynelmilel temaslardan mahrum olduğunu düşünerek ötedenberi kendilerinden istifade ettiğimiz Fin güreşçilerinin bu seyahatini fırsat bulmuş ve her bir Fin takımının ne gibi malî şartlarla Türkiyede iki maç yapabileceği Finlandiya federasyonuna sorulmuştur. Finlerden henüz cevab gelmemiştir.

BUGÜN

Ruh okyanusları önünde:

Yahya Kemalin SESİ

Üçüncü sahifede okuyunuz.

İtalyan donanmasının ruhî zâfı

Yazan: Abidin Daver

Dördüncü sahifemizde okuyunuz.

Birkaç söz

Biri yer biri bakar dünyası

1919 galibleri kendi keyiflerine göre yeni bir Avrupa haritası çizerken, Macaristandan bir takım parçalar koparıp Rumanyaya eklemek suretile bu devletlerden birincisini kuşa, ikincisini de file benzetmişlerdi. Başına gelenlerden son derece müteessir olan Macaristan, koparılan parçalar geri dönünceye kadar matem tutacağını ilân etmiş ve Peştenin meşhur meydanındaki bayrak yarıya indirilmişti. Yirmi senedenberi, Macarlar, kaybettikleri topraklar uğrunda bir hayli gözyaşı, bir hayli de mürekkeb sarfettiler.

1939 harbinin doğurduğu zarurî muvazenesizlik (her harb bir muvazenesizlik demektir) mihver devletlerine Avrupada bazı hareket serbestileri verdi. Onlar da, gûya harbi bitmiş gösterip halk üzerinde iyi bir tesir uyandırmak gayesile haritayı ellerine alarak yeniden budadılar. Bu sefer Rumanya kuşa benzetilmiş, Macaristan da file değilse bile her halde yavrusuna yaklaşmıştı.

Macaristan mihverin adamıdır; kendisine iade edilen parçalardan dolayı hamilerine her gün minnettarlığını tekrarlayor. Rumanya da mihvere iltica etmiş vaziyettedir. Şu hale bakarak iki devletin artık suspus olmaları, hallerine şükretmeleri beklenmez mi?

Ne gezer! Düne kadar Macaristanın yaptığını şimdi Rumanyada görüyoruz. Gerek matbuat, gerek radyo, hemen her gün «Ah Transilvanya, canım Transilvanya» nakaratile hazin hazin şarkıları okumakta. Halbuki daha geçen sene, aynı tempo üzerinde Macarlar aynı şarkıları okuyorlardı.

Bunları gördükçe, insan oğlunun, (Biri yer biri bakar) dünyasına bir çekidüzen verebileceğine bir türlü inanamıyorum.

N.

Yazan: **W. Churchill**

İngiltere Başvekili

— 2 —

Franklin Roosevelt

«Onun başarmağa çalıştığı dava, ne Almanlarınkine, ne de Sovyetlerinkine benzemez»

Onun kurduğu müesseselerden, günlük nafakasını temin eden binlerce ve yüz binlerce insan vardır ki bir el hareketile bütün bu kütleleri açlığa mahkûm etmek de doğru olmaz.

İş hayatındaki itimadın ve teşebbüsün donması, bir zaman gelir ki milyoner avına çıkanların eliboş dönmelerile neticelenebilir.

En doğrusu sermaye ile mesainin elele verip iktısadî sistemi kurmasıdır ki bunun makûs olan hal tarzını Sovyetler tecrübe etmişlerdir. Fakat kim temin edemez ki Amerikalılar gibi çalışkan bir millet ve onlar kadar müteşebbis insanlar, bakir bir toprak parçasını dünyanın en müterakki ve zengin bir kıt'ası haline sokmak kudretini gösterdikten sonra Rusyadaki elim hizmetkârlık vaziyetine tahammül etsin.

Ve esasen Mr. Roosevelt de bunu pekâlâ takdir ettiğindendir ki fiat tespiti ve saire gibi merhem kabilinden ve muvakkat tedbirlerden başka hiç bir kıymeti olmıyan usullere değil; sây ve amelle kazanc arasındaki muvazenenin tabiî ve iktısad kaidelerine dayanan şekillere bağlanmasına taraftar olarak bu yolda uzun uzun çalışmaları, müsekkin ilâclara tercih etmiştir.

Roosevelt idaresinin garibelerinden birini buraya nakletmezsem kendimde bir nevi vicdan azabı duyacağıma zahibim. Bu garibe şudur:

Her tacir, her kâr eden şahıs, milyoner olsun, müflis olsun, kârını yalnız devlete açıkça bildirmekle değil, bütün muamelâtını, dosta düşmana, uzak yakın bütün rakiblerine de aynı zamanda ilân etmekle mükellef tutulmuştur. Ticarete, alış verişe, hatta içtimaî hayat içinde şahsî durumlara kadar en mahrem surette tesir edecek bu usulün mantıkla bir münasebetini göremedim.

Maamafih şurası hemen hemen katiyete yakın bir şekilde iddia olunabilir ki bu da Amerikanın güçlükle yakasından silktiği içki yasağı gibi bir garibeden başka bir şey değildir. Fakat tıpkı içki yasağında olduğu gibi Amerika halkı bundan da kendilerine göre bir ibret dersi almış bulunmaktadırlar.

Birçok zenginlerin ve kapitalistlerin bu suretle foyalarının meydana çıkmış olması, onların hükûmet takibatından sarfınazar; halk nazarında mevkilerinin müthiş sukutuna vesile olmuştur ki Amerika iş hayatı için bu da vâsi mikyasta bir temizlik teşkil etmiştir.

Maamafih şurası da şayanı dikkattir ki bir cemiyet içinde kirli çamaşırların meydana çıkarılması o cemiyet için muhakkak surette hayırlı olacağına bir delil addolunamaz. Kirli çamaşırların meydana çıkması hele cezasız kalacaksa bunları ilelebed nisyana gömmek daha hayırlıdır.

Şurası muhakkaktır ki kapitalist kafasile hareket edilerek vücude getirilen Amerika içtimaî varlığı, cihanın en müreffeh ve en çok imkânlara malik olan bir cemiyetini doğurmuştur. Bunu takib eden buhranın mahiyeti ne olursa olsun kapitalist bir sistemin kendine mahsus suiistimalleri ve birçok yolsuzlukları da olacağını hesaba katmakla beraber, bunun yerine ikame olunacak sistemin üzerinde çok ince ve derin tetkikler yapmak şarttır.

Tevzi, kredi ve mübadele işlerini olduğu gibi millileştirmek ve devletleştirmek dile kolay, fakat tatbik sahasında büyük güçlükler arzeden bir muammadır. Ve bunu göze alabilmek için bir cemiyet behemehal bolşevizmi yaratan ruhî merhametsizlikle ve insanî hislerden azçok mahrum bir şekilde hareket serbestisile meşbu olmak gerektir.

Bugün Amerikanın ve bilhassa Roosevelt rejiminin karşılaştığı esas muamma şudur:

Hepimiz mi fakir olarak bir hizada bulunacağız? yoksa adaletsizliklerine ve müsavatsızlıklarına rağmen müsavatsız olarak ve birimiz önde, diğerimiz arkada, fakat gene hepimiz de müreffeh olarak mı yaşayacağız?..

Kapitalistler elinde kalmakla bürokratlar veya hayal peşinde koşanların elinde kalmak arasında, hayatını gündelik mesaisile kazanan vatandaş veya hemşeri için büyük bir fark olmadığını gözönünde tutmak herkes için bir borcdur. Bilhassa bünyevî kuruluş itibarile sırf şahsî teşebbüs, mülkiyet ve hürriyet mefhumlarile vücud bulmuş Birleşik Amerika devletleri mevzuu bahsolduğu takdirde!

Şimdiye kadar yapmış olduğu tecrübelerle ve gerek iktısadî, gerekse malî sahadaki vücude getirmiş olduğu inkılâblarla Franklin Roosevelt; Amerika Cumhur reisliği gibi işgal edene hakikî gurur ve iftihar bahşeden bir mevkie çok lâyık olduğunu bir değil, birçok defalar ispat etmiş bir şahsiyettir. Zebun ve fakir düşmüşlere karşı duyduğu sonsuz alâka ve şefkatile, cemiyet için daha âdil ve daha müsavi hayat şartlarını bir araya getiren umumî bir refah seviyesini temin yolundaki yorulmaz mesaisile ve nihayet buhranlı zamanlardaki aklı başında ve basiretli seri hareketlerile Amerika Birleşik devletleri Cumhur reisi dünyanın hiç şüphesiz ki birinic sınıf devlet adamlarındandır. Bu büyük adam bütün cihanın da sempatisini kazanmış olmakla iftihar edebilir.

Acaba Franklin Roosevelt Amerika için ideal telâkki ettiği işleri başarabilecek mi? Burasını şimdiden kestirmek güçtür; esasen kehanet de tabiatim haricinde bayağı bir tecrübedir. Fakat her ne olursa olsun bu adamın başarmağa savaştığı dava, yani büyük halk kütlelerinin saadet ve refahını temin etmek ve onlara daha dolu bir hayat yaratmak davası ne Almanların sırf kendilerine aid Cermen milliyet benliğinin, ne de Sovyet Rusyadan intişar etmekte olan sönük ışığın ileri sürdüğü muvaffakiyetsiz davalardan apayrı ve bambaşkadır.

Winston CHURCHILL

Yarın

CLEMANCEAU

Hatayda tütün zer'iyatı

Antakya (Hususî) — Hatayda bu sene oldukça geniş mikyasta tütün ekimi tecrübeleri yapılmış olup alınan netice memnuniyete şayan görülmüştür.

Ancak bazı bahçelik mıntakaların tütün ekimine elverişli olmadığı tahakkuk ederse bu kısımlarda tütün ziraatine izin verilmiyecektir. Bu iş için seçilen ve vilâyet ziraat müdürünün riyaseti altında ve inhisarlar idaresi eksperi Şefik Güzelçamın iştirak ettiği heyet mesaisini bitirmiş olup tanzim olunan rapor alâkalı makamata tevdi edilmiştir.

Yapılan tahminlere nazaran bu seneki rekolte 300.000 kiloyu bulmaktadır. Hatay inhisarlar idaresi tarafından bugünden itibaren mubayaaya geçilmiş olup İnhisarlar başmüdürü Tursun Yurdakul tarafından İskenderun piyasası açılmıştır. Kesif miktarda ekicileri bulunan yayladağ kazasında da bir an evvel tütün alımına başlanması mahalli halk tarafından rica edilmektedir. Müstahsil tütün mahsulünü değer fiatla satarsa gelecek yıl istihsal edilecek tütün miktarının bir misli tezayüd edeceği muhakkaktır.

Bursada yapı kooperatifi

Bursa (Hususî) — Bursada hem şehrin imarına yardım ve hem de ortaklarını kolay ve ucuz bir şekilde ev sahibi yapmak maksadile, Ankaradaki bahçeli evler kooperatifine müşabih olarak bir yapı kooperatifi kurulmasına karar verilmiştir.

Hali hazırda kanunî formaliteleri ikmal edilmek üzere bulunan kooperatif şimdilik 50 ev yaptıracaktır.

Doğru değil mi?

Nöbetçi eczaneler gibi nöbetçi doktorlara da ihtiyac var

Son zamanlarda sık sık tekerrür ediyor: Geceleyin anî bir şekilde rahatsızlanarak tedaviye ve ameliyat edilmeğe ihtiyacı olan hastalar namına kapı kapı dolaşarak doktor arayan kimseler müracaatlerine müspet cevab veren birini bulamıyorlar. Hemen her doktorun evinden «yoktur!», «rahatsızdır!» cevabını alıyorlar.

Halbuki doktorluk büyük feragati icab ettiren bir meslektir. Sade muayyen bir zamanda vazife görmekten ibaret değildir. Vatandaşların müşkül zamanlarında her ne tarzda olursa olsun bazı zahmetlere katlanarak onlardan hasta olanların imdadına koşmak her doktorun üzerine terettüb eden içtimaî bir vecibedir. Lâkin işi sade vicdanî bir borc halinde bırakmak anlaşılıyor ki, bu gayeyi elde etmeğe kâfi değildir.

İstanbulda yüzlerce doktor bulunduğuna göre şehrimizin ayrıldığı kazalardan her birinde gece nöbetçisi olmak üzere birer doktor ayrılsa kendilerine ancak iki üç ayda bir vazife sırası gelecektir. Binaenaleyh alâkadar makamların her geceye mahsus nöbetçi eczaneler gibi nöbetçi doktorlar da tefrik etmesi ve bunları gazetelerle ilân etmesi halkımızın âcil sıhhî ihtiyaclarını temin noktasından pek muvafık olur, diyoruz.

Doğru değil mi?

Pasif Korunma tecrübeleri

Bugün Vilâyette son içtima yapılacak

Bu hafta içinde şehrimizde yapılacak hava taarruzuna karşı pasif ve aktif deneme gününü tayin ve bu husustaki hazırlıkları gözden geçirmek üzere bu gün İstanbul Vilâyetinde Vali muavini Ahmed Kınığın başkanlığında bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıya kaza kaymakamlarile nahiye müdürlerinden mürekkeb olmak üzere elli kişi iştirak edecektir. Toplantıda her kaymakam ve nahiye müdürü mıntakasındaki hazırlıklar hakkında raporunu verecektir. Ekiplerde çalışacaklara vazifeleri hakkında icab eden talimat verilmiştir. Tatbikat sahası olmak üzere tespit edilen Tophane, Sirkeci, Haydarpaşa, Taksim gar ve meydanları etrafında yapılacak tatbikatlarda gece için muhtelif renkte ışıklı lâmbalar kullanılacaktır.

Umumî pasif korunma denemesine hazırlık olmak üzere mekteblerde şimdiden tecrübeler yapılması için Maarif müdürlüğü alâkadarlara bir tamim göndermiştir. Bu suretle muhtelif ekiplerde vazife alan muallim ve talebenin soğukkanlılıkla çalışmaları temin edilecek ve noksanlar tespit edilecektir. Hazırlıkları gözden geçirmek üzere müfettişler mektebleri gezeceklerdir.

Değirmendere felâketzedelerine yardım

İzmir (Hususî) — Kızılaya mensub bir heyet, son zelzelenin şiddetlice hissedildiği Değirmendere ve Cumaovası ile köylerini gezmiştir. Burada, evleri hasara uğrıyanlar için vilâyetçe elli çadır istenmiştir. Köylüler, evlerini tamirle meşguldürler ve heyete, artık çadıra ihtiyacları olmadığını bildirmiş, ancak tohumluk buğday istemişlerdir.

İzmirde de vesaiti nakliye buhranı

İzmir (Hususî) — Son günlerde şehrimizde taksi otomobilleri ihtiyacı karşılıyamaz olmuştur. Çünkü mevcud arabalardan bir kısmı, tütün mubayaası için mıntakayı dolaşmağa mecbur bulunan tütün firmaların mubayaa memurları tarafından angaje edilmişlerdir. Bunlar ortadan kalkınca, bittabi esasen mevcudü normal ihtiyacı bile zor karşılıyan arabaların fazla çalışmalarına sebebebiyet vermiştir. Fakat bu da kâfi gelmemekte, tren ve vapurlardan çıkan yolcular araba bulamamaktadırlar. Mevsimin de tesirleri itibarile keyfiyet Belediyece hükûmet merkezine yazılmış, çare istenmiştir.

İzmirde kömür fiatları

İzmir (Hususî) — Havalar mütehavvil olmakta berdevamdır. Bazan şiddetli bir soğuk kendisini gösterir gibi olmakta ve bunu derhal bir yağmur ve lodos havası takib etmektedir. Arasıra havanın açtığı görülmektedir. Yağmurların şehre ve mıntakamıza biraz soluk vermesi sayesinde denizden ve karadan kömür gelmeğe başlamıştır. Şimdi, gündelik ihtiyacları karşılıyacak kadar kömür vardır ve 8 - 9 kuruşa satılmaktadır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Asker ailelerine yapılacak yardım

Şimdiye kadar bir milyon lira tahakkuk ettirildi

Asker ailelerine yardım tahsisatı bir milyon lirayı geçmiştir. Bu tahsisat bir buçuk milyonu bulacaktır. Beş bin asker ailesi bundan istifade etmektedir. Belediye yardım için yeni bir izahname hazırlamıştır. Buna göre:

Askerlerin terhis tarihleri şubelerinden sorulacak, cetveller tespit edilecektir.

Silâh altında olanlardan, ecnebi tabiiyetinde bulunanlardan, hükmî şahsiyetlerden ve 100 liradan aşağı kazancı olanlardan para alınmıyacaktır. Yalnız bu istisnalardan teberrular alınabilecektir. Memur ve müstahdem ve ecirler için mensub oldukları idarelerin dolduracakları cetveller ve bunun haricindeki idarelerin mükellefler için kazanc ve bina vergisi kayıdlarından istifade etmek suretile nahiyede müteşekkil komisyonların dolduracakları cetveller üzerine kaza ve Belediye şubesi encümenleri tarh ve tahakkuk kararı vereceklerdir.

Mükerrer ve yanlış tahakkuk yapıldığı iddia olunduğu hakkındaki itirazları kaza encümenleri tetkik edecektir. Mükellefiyetin aslına itiraz vaki olursa bu itiraz tetkik edilmek üzere Belediye Daimî Encümenine gönderilecektir.

ADLİYEDE

Şüpheli bir ölüm

Haseki hastanesine yatırılan Sadberk isimli bir kadın, orada ölmüştür. Kendisine, hastaneye getirilmeden, haricde fazla miktarda morfin şırınga edildiği ve bunun ölümüne sebeb olduğu şeklinde bir iddia ile karşılaşılmıştır. Bunun üzerine hastane keyfiyeti müddeiumumiliğe bildirmiştir. Adliye hekimi Enver Karan, cesedi morga kaldırtmıştır. Otopsi yapılacaktır.

Beşiktaş cinayetinin failleri tevkif edildi

Beşiktaşta Köyiçinde oturduğu evin bodrum katında bıçaklanan taksi deynekçisi Tevfiği öldürmekten suçlu Cevdet isimli gencle arkadaşı İlhami hakkındaki tahkikat dosyası, zabıtaca dün müddeiumumiliğe gönderilmiştir. Zabıtada suçu işlediklerini kısmen açıkça, kısmen kapalıca itiraf eden her iki genc hakkında da tevkif müzekkereleri kesilmiştir. Tahkikatı, dördüncü sorgu hâkimliği derinleştirmektedir.

Bunlardan İlhaminin kolunda bir yara izi görüldüğünden, bunun boğuşmada husule gelmiş bıçak yarası olup olmadığı öğrenilmek üzere, kendisinin adliye hekimliğinde muayenesi yapılmış, rapor yazılmıştır.

Tevkif edildi

Fatihte Şekerci Hanındaki bir kahvede iskambil oynarken çıkan kavgada, oyun arkadaşı Hızırı çakı ile yaralıyan Tayfur, Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesince tevkif olunmuştur.

Satie davasına yeniden başlandı

«Satie» binasının alım satımından dolayı Denizbank erkânı aleyhine açılan davada; İstanbul birinci ağırceza mahkemesinde dün öğleden sonra yeniden celse açılmıştır.

Dün mahkemede dava edilen banka erkânından sekiz zat, vekillerile birlikte hazırdı. Hüviyetleri usulen tespit edilerek, temyiz birinci ceza dairesinin kararı, Başmüddeiumumiliğin buna itirazı, ceza umumî heyetinin kararı sırasile okundu. Kırk sahife tutan bu evrak okunduktan sonra, Müddeiumumilikçe bozmaya uyulması istenildi. Dava edilenlerin vekilleri, bozmaya ittiba edilip edilmemesi hususunda söz söylemek için, bazı evrakını uzun uzadıya gözden geçirmek lâzım geldiğini ileri sürdüler. Dolayısile, muhakemenin devamı, 17 şubat pazartesi günü saat 10 a kaldı.

Hasköyde yangın

Dün akşam saat 19 raddelerinde Hasköyde Çarşı içinde Mehmed çavuşa aid kahveden yangın çıkmış ve ateş yanındaki boş bir dükkâna sirayet etmiştir. Fakat vaktinde yetişen itfaiye ateşin büyümesine meydan vermeden söndürmüştür.

Dere içinde ölü bulunan kadın

İzmir (Hususî) — Ödemişte Birgi nahiyesinden 30 yaşında Hayriye namında genc bir kadın, dere içinde ölü olarak bulunmuştur. Zavallının sar'alı olduğu ve düşüp öldüğü anlaşılmıştır.

İhtikâr

Bazı ticarethaneler mahkemeye verildi

Perakende şeker fiatları da kat'î olarak tesbit edildi

Dün birçok ticarethane sahibleri muhtelif maddeler üzerinde ihtikâr yaptıkları, yüksek fiatlarla halkı aldattıklarından dolayı Fiat Murakabe komisyonunca Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir. Bunlar meyanında halkın ötedenberi rağbetini kazanmak yolunu bulmuş büyük ticarethaneler ve birçok kasab vardır.

İhtikâr suçile mahkemeye verilenler şunlardır:

1 — Karako zücaciye ticarethaneleri; millî fabrikalardan Paşabahçe Şişe ve Cam fabrikasının mamulâtı olup 60 - 80 kuruş arasında aldığı yerli sürahileri 150 kuruşa satarak ihtikâr yapmak ve aldatmaktan.

2 — Haçopulo ticarethanesi; 160 santimetrelik divitini ortadan ikiye bölerek beher 80 santimlik parçasını narktan çok yükseğe satmaktan.

3 — Kanikos müessesesi; muşamba fiatlarında ihtikârdan.

4 — Abahaf Benyamin, ceb fenerleri ihtikârından.

5 — Ali oğlu Resul, ceb fenerleri ihtikârından.

6 — Üsküdarda kasab Hüsnü Kıran, kasab Mustafa Hancı, kasab İhsan Valter karaman etini 75 kuruştan satmak suretile halkı aldatmaktan Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi olunmuştur.

Garib bir iddia

Fiat Murakabe komisyonunun lüks addederek, normal olarak yapacağı kâra bir misli ilâvesini kabul ettiği Beyoğlunda taksitle muamele yapan bir ticarethane dün de komisyona müracaatle yeni bir talebde bulunmuştur.

Bu ticarethane Amerikadan tedarik edeceği mallar için tesviye olunacak dolara 320 - 340 kuruş ödendiği halde Merkez Bankasının resmî kuru olan 132 kuruşa itiraz etmiş ve komisyonun tetkikat yaparak aradaki kur farkını izale etmesini ve karaborsa fiatı olan 340 kuruşu tanımasını istemiştir. Fakat komisyon bu hususu salâhiyeti haricinde görerek Ticaret Vekâletine arza karar vermiştir.

Perakende şeker fiatları

Fiat Murakabe komisyonu bir kısım bakkalların hükûmetçe toptan fiat tayin ve tespit edilmiş olan toptan şeker fiatlarına fahiş zamlar yapılarak satıldığını nazarı dikkate alarak perakende şeker satacakların kâr haddini tayin etmiştir. Bu hadde göre toptan 35 kuruşa satılan toz şeker perakende azamî 37, toptan 38 kuruşa satılan kesme şeker perakende 40 kuruşa satılacaktır.

MAARİFTE

32 talebe kahvede oyun oynarken yakalandı

Lise ve orta mekteb müdürleri tarafından verilen karar mucibince ders saati haricinde de kahvehanelere, sinemalara giden talebelerin kontroluna başlanmıştır. Fatih semtinde yapılan taramada kahvelerde 32 talebe oyun oynarken yakalanmış ve haklarında zabıt tutularak mekteblerine gönderilmiştir.

Mekteblerde tayyare haftası

Kültür tayyaresi almak üzere mekteblerde Hava Kurumu teşkilâtı yapıldığını yazmıştık. Şimdiye kadar 130 ilk ve orta mektebde dernek teşkilâtı tamamlanmıştır. Mekteblerde her ayın birinci haftası «tayyare haftası» olarak ayrılmıştır. Bu hafta zarfında talebeler arasında toplanacak paralar Hava Kurumuna teslim edilecektir.

Soba yakmıyan mektebler kapatılacak

Maarif doktorları, mekteblerin teshin vaziyetini tetkik etmek üzere teftişlere başlamıştır. Bilhassa ecnebi ve ekalliyet mekteblerinde teshin şeraitinin bozuk olduğu ve talebelerin sınıfta palto ile oturdukları hakkında maarif müdürlüğüne şikâyetler yapılmıştır. Dün, Bakırköy Bezezyan orta mektebinde teftiş yapılmış, filhakika sobaların muntazam yanmadığı anlaşıldığından mekteb idaresine ihtar yapılmıştır. Bu vaziyeti devam ettiren mektebler kapatılacaktır.

IKTISAD

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden 111,200 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İngiltereye sigala yağı ve kitre, İsveçe iki parti Türk sigarası gönderilmiştir.

Amerikadan alınacak yeni otobüsler

Dahiliye Vekâleti bu hususta tavassutta bulundu

İstanbulda tramvay ve otomobil buhranı işile Dahiliye Vekâleti alâkadar olmaktadır. İstanbul Belediyesinin otobüs almak hususundaki teşebbüslerine mezkûr Vekâlet tavassut etmekte ve Vaşington sefirimiz vasıtasile Amerikan firmalarile muhabere etmektedir. Halen iki Amerikan firması bu hususta Dahiliye Vekâletine tekliflerde bulunmuştur. Bu arabalar 18 kişilik Dizel motörlü olacaktır.

Tramvay ve Elektrik idaresi Tünel için Amerikaya üç kayış sipariş etmiştir. Ray siparişi için Amerika ile muhabere cereyan etmektedir. Maamafih Amerikadan ray celbi mümkün olmadığı takdirde Üsküdar tramvayının bir kısım rayları İstanbula konacak, oralara da tren rayları döşenecektir. Üsküdar tramvay arabalarının İstanbula nakline imkân görülmemektedir. Tramvay idaresinin halen bandajsız otuz arabası vardır. İzdiham dolayısile tramvay arabalarına ikişer biletçi konulmaktadır. Birinci mevki arabaların ikinciye tahvil edileceği hakkındaki haberler doğru değildir.

MÜTEFERRİK

Limanlar umum müdürü geldi

Münakalât Vekili ile birlikte İzmire gitmiş olan limanlar umum müdürü Raufi Manyas dün şehrimize dönmüştür.

Öğrendiğimize göre Münakalât Vekilinin İzmirdeki tetkikleri neticesinde İzmirde limanlar umum müdürlüğü atölyelerinin sür'atle ıslah ve takviye edilmesi ve burada derhal motörlü ve motörsüz deniz vasıtaları inşa olunarak bunlarla deniz vasıtalarındaki noksanın telâfisi takarrür etmiştir.

Ada kömürcülerine zam yapıldı

Adalarda son günlerde kömürcülerin kömür satmadıkları görülmüştür. Yapılan tahkikatta kömürcülerin verilen kâr kâfi gelmediğinden bu işi terketmekte oldukları neticesini verdiğinden adalarda mevcud narktan bir kuruş fazlasına kömür satılmasına müsaade verilmiştir.

Fuzulî masraflardan kaçınmak için

Belediyeler ve Hususi Muhasebeler Devlet Şûrasına intikal etmiş bazı işlerini takib için pek çok masraf ihtiyarile buradan memur ve avukat göndermektedirler. Dahiliye Vekâleti bunu nazarı dikkate alarak bu masrafların önüne geçmek üzere Ankarada bütün vilâyetlerin işlerini takib edecek hukukşinaslardan mürekkeb bir heyeti bu işe memur edecek ve bunların masrafları vilâyetlerden ödenecektir. Ancak bu karar önümüzdeki malî seneden itibaren tatbik edileceğinden şimdilik Belediye ve Hususî Muhasebelerin bu iş için ayrıca memur göndermiyerek bu işlerin takibini Ankara avukatlarından birine tevdi etmeleri bildirilmiştir.

Muğlada tütün satışları

Muğla (Hususî) — Aylardanberi beklenen tütün piyasası açılmıştır. İlk alışverişler 80 kuruş üzerinden olmuş, fakat bu fiat üzerinden pek az tütün satılmıştır. Bir iki saat zarfında, fiat hemen 55 kuruşa kadar düşmüştür.

Amerikan kumpanyalarından yalnız Geri pek az tütün almak suretile mubayaata iştirak etmiştir.

Mubayaatta bulunan diğer firmalar Yerli Ürünler, Şerif Rızalar, Borovalı biraderlerdir.

Alıcıların mahdud oluşu, fevkalâde istiğnaları, fiatların bir iki saat içinde 55 kuruşa düşüşü, zürraı teessür ve endişe içinde bırakmıştır. Keyfiyat Vilâyet C. H. Partisi başkanı ve Ticaret Odası başkanlığı tarafından icab eden makamlara bildirilmiş, müessir müdahale istenilmiştir.

Ankaradan alınan cevabda, zürraın malını yok pahasına satmakta acele etmemesi, hükûmetimizin müessir müdahalesile yarını, itimadla beklemesi bildirilmiştir.

Şimdilik alışveriş hemen durmuş gibidir. Bütün zürra, hükûmetimizin yüksek alâka ve müdahalesile, ellerindeki bir senelik emeklerinin yok yere satılmıyacağından emin, yarını itimadla beklemektedir.

Holanda büyük elçisi

Bursa (Hususî) — Holandanın Ankara büyük elçisi şehrimize gelmiş ve Çelikpalasa misafir olmuştur. Holanda elçisi şehirde ve civarda gezintiler yapmaktadır.

Somada tütün satışları

Soma (Hususî) — Tütün satışları geçen senelerle mukayese edilemiyecek bir şekilde cereyan etmektedir. Meselâ bir tarladan bir zürraın malı olan 30 balye tütünün 90 kuruştan, 25 balyesi 50 kuruştan, 5 balyesi de 20 kuruştan alınmak istenmekte, bu suretle fiat düşürmek gayesi güdülmektedir.

Halk, bir senelik emek mukabili olarak vücude getirdiği çok nefis tütünlerin iyi fiatla satılamamasından muztaribdir. Bazı alıcıların sun'î olarak ihdas ettikleri bu vaziyetten kurtulmak için icab eden makamlara şikâyette bulunulmuştur.

Manisa valisi Tevfik Türel buraya gelerek zürraın acıklı ifadelerini dinlemiş ve mallarının mutlaka değer bir fiatla satılmasının hükûmetçe alınan tedbirler sayesinde kabil olacağını bildirmiştir. Gönderdiğim resim, vaiimizi, tütün zürraı ile bir arada göstermektedir.

Küçük hikâye

Reklâm

Leman Ahıskal

Abdi Efendiyi çok yakından tanırım. O, Anadoludan İstanbula geldikleri zaman esmer bir ten üzerinde acı yeşil gözlü, şiş karınlı, koca kafalı bir şeydi. Evin içinde ismi Abdi Efendi idi. Geldikleri Anadolu kasabasının adını unutmuşum, oralarda âdetmiş, evin erkek çocuğuna, büyük, küçük herkes Efendi diye hitab edermiş... Bizim Abdi de bu arada Efendi olmuş işte...

O zamanın girintili, çıkıntılı harflerini toparlak et parçası elile yazmağa muvaffak olamıyan Abdi Efendinin, vücudünü yaylandıra yaylandıra besmele çekişini ve düzgün makamla Elham cüzünü yanlışsız okuyuşunu metheder dururlardı.

Bir ara kaybettik oğlanı... Aradan bilmiyorum kaç sene geçti. Bir gün ona rastladım... Dişçi mektebine gidiyormuş... Biz onun dişçiliği meslek seçeceğini çok önceden biliyorduk. Büyük babası, babası, amcası ve dayısı çekirdekten berberdiler... Abdi Efendi de bu aile şöhretine sırt verecekti... Yalnız büyüklerinin cahil olduklarını unutmazdı... Hoş Abdi Efendi okuyordu ama, dedesinden pek ileri gidememişti diyebilirim... Fakat ne inkâr edeyim, kafasının aksaklığı parmak uclarında hünerleşirdi... Bu sebeble el işleri iyi idi.

Seneler sonra bir gün Taksimde saatin dibinde Abdi Efendiye rastladım... Dikkat ettim hali vakti yerinde görünmesine karşılık gözlerinde bir ümidsizlik vardı. Yaklaştım, selâmlaştık, Ne iş yaptığını sordum...

Abdi Efendi Dişçi Mektebini bitirmiş. Soyadı olarak ta Sertdiş almış. Cağaloğlunda bir muayenehanesi varmış. Ucuza çalıştığı halde gelen yokmuş...

— Madem burada kazanmak güc, neden Anadoluya gitmiyorsun dedim...

Ve Abdi Efendinin kulağına ufak bir reklâm işi fısıldadım... O da bu teklifimi muvafık buldu. Hemen oracıkta kararını verdi... İki gün sonra gazetelerde akıl hocalığını yaptığım ilk reklâm çıkmıştı:

«Genc ve kıymetli dişçilerimizden Abdi Sertdiş, doktora şiddetle ihtiyacı olan Konya kasabalarından birinde çalışmağa karar vermiştir. Muvaffakiyetler dileriz.»

Öyle zannediyorum ki, tavsiyem üzerine bu gazetelerden bol miktarda alan dostum gideceği kasabanın okuma odasına göndermişti.

***

Üç ay sonra idi... Bir iş için vilâyete gidiyordum. Karşıma Abdi Sertdiş çıkmasın mı?. Bu seferki halile, ilk görüşümden çok daha perişandı... Ağzında diş kalmamış, avurdlar çökmüş, göz altları harelenmişti. Elini sıkıp hatırını sorduktan sonra:

— Ne o Abdi Efendi, buralarda bir işin mi var?.

Ağlar gibi gözlerimin içine baktı:

— Hiç sormayın... Tavsiye ettiğiniz reklâmlardan birincisi tasavvurumdan fazla muvaffak oldu. Kasaba halkı beni bir kurtarıcı gibi karşıladı. Fakat ikinci reklâm... Ah o ikinci reklâm... O kadar fena netice verdi ki... Hayatımın sonuna kadar unutamıyacağım onu... Reklâmın dördüncü defa tatbikı sırasında herkese nasib olmıyacak çapta bir dayak yedim... Üstelik tazminat verdim ve kasabadan kaçmıya mecbur kaldım...

— Ey!. Sen ikinci reklâmı tatbik ettin mi?.

— Evet... Hem de kimseye itimad edemedim... Kendim yaptım...

Vilâyete girerken beklemesini rica edecektim... O...

— Kusura bakmayın, biraz işlerim var... Başka bir zaman konuşuruz, dedi ve uzaklaştı.

Abdi Sertdişin arkasından bakakaldım. Doğrusu ya biraz da için için gülmüştüm... Çünkü tatbikına ihtimal veremiyeceğim bir işi lâf olsun diye demiştim ki:

— Kasabaya gittikten bir müddet sonra diş yaptıran bulunmazsa iri yarı bir adam bul. Gece karanlığında köşe başlarında beklesin. Kasabanın zenginlerine rastlayınca çenesinin ortası budur diye yaradana sığınıp yumruğu yapıştırsın ve kaçsın... Elbette dişlerini yaptırmak isteyen sana başvurur.

Bu reklâmımı dostum tatbik etmekte fayda ummuş olacak ki dördüncüsünde kaçamıyarak dişlerini döktürmüş ve belki de tedavi ettirmek üzere kapı kapı dolaşmakta idi...

HEM NAL MIH

Genc subay

Dün, onları, «Cum... başında, baştacı... sancaklarının göl... da gördüm. Resimlerinin izal... rirMüdürü arkadaşımız «...» şanlı alayı, azim ve iradesi k... adımlarla merasime giderken yazmıştı.

Harbiye mektebi, İstanbul kendi şerefli adını taşıya... iken, onları, her gün saba... talime ve tatbikata gidip ... ken görür; tunclaşmağa ... güzel ve asîl nasiyelerin... bir sevgi ile gözlerimizle öpe... biye, şimdi devlet merkezi ... dır. Artık İstanbul, Harbiyeli... resimlerde ve sinemalarda ... Harbiyeye olan hasretimizi, k... dek Subay okulu ile, onun ... onun ayak sesleri, onun ma... vutuyoruz.

Harbiye, her yıl olduğu gi... ne de sinesinde yetiştirdiği, ... mensub bir kaç bin genc s... duya gönderdi. Onlar, yarın, ... talarına dağılacaklar, mekteb... diklerini, bir taraftan Mehme... retirken diğer taraftan da k... den kıdemli ve tecrübeli ü... yeni yeni şeyler öğrenecekle...

Onlar, bu günün asteğmenl... rının kahramanlarıdır. Daha ... yeni harbiyenin konforlu sal... dan hududu bekleyen alayları... ordugâhına geçerek sade ferag... dakârlık dolu ordu hayatına ... ler; mektebdekinden daha gü... mes'uliyetli, fakat daha kuds... şerefli bir çalışma ile yurdun ... ları, istiklâlin nigehbanları aras... zife alacaklardır. Dün, ne de ol... teb çocuğu idiler; bugün vatan ... idirler. Dün kumanda altında i... gün, ayrıca kumanda etmek m... ve şerefini de tadacaklardır. D... taktıkları sırmalı kayışların h... tatlı gururile sevinen bu çocu... sevinclerine doymadan yarın ... fecirle beraber vatan ufukları... latan bir «silâh başına!» borusu... feryadile taze ve temiz kanları... uğruna dökmek için, silâha sar... ler. Onlar, yeni tunclaşan y... rağmen, çoktan çelikleşmiş yüre... keskin birer süngü gibi, düşma... güslerine saplanmağa hazırdırlar.

Onlar, Harbiyede, Kulelide, ... mektebde, ilk okulda değil; tâ e... beri kahramanlık, fedakârlık, ... dersi almış; vatan ve vazife y... ölümü hiçe saymayı analarının ... mesinde öğrenmiş yiğit Türk ço... rıdır.

Fakat bıyıkları yeni terleye... gencler, yalnız bu milletin kah... namzedleri değildirler; onların ... yüz küsur senedir olduğu gibi, ... da, Atatürk, İsmet İnönü, Fevzi ... mak gibi büyük devlet adamı n... zedleri vardır. Çünkü Harbiye, ... arslanlar yuvası değil; ayni za... münevverler kaynağıdır. En nac... talisizi bile yıllarca Mehmedciği ... mak, terbiye etmek gibi büyü... talili bir vazife ile vatanına müf... muştur.

Hürriyeti Ebediye tepesine ... yollarda kaldırımları titreten ... seslerini, kulaklarımızda, en hoş ... musiki gibi daima duyduğumu... duyacağımız Harbiye mezunları ... ya her sene taze bir genclik k... aşılayan genc subaylar, yolunu... olsun! Maddî ve manevî zafer y... kasdettiğimi anladığınıza şüphe ... yorum.

Elini makineye kaptır...

Vakit matbaası makine dair... çalışan Yaşar Çatar, dün iş esna... kazaen elini makineye kaptırara... ralanmış, Cerrahpaşa hastanesind... davi altına alınmıştır.

Ortaköy sahillerinde bu... nan ce*s*ed

Dün Ortaköy sahilinde bir cese... lunmuştur. Cesed kısmen çıpla... vaziyette ve bir haylı yıpranmış ... ğundan uzunca bir müddet d... kaldığı anlaşılmıştır. Sol kolund... altın saat vardır.

Zabıta, yaptığı tahkikat netice... cesedin, Silivride batan Salvador ... si yolcularından bir Musevî oldu... tespit etmiştir.

Bayındırda bir cinaye...

İzmir (Hususî) — Bayındırın ... yurd köyünden İsmail oğlu Meh... bir kadın meselesi yüzünden, ayni ... den Osmanı, göğsüne üç kurşun s... rak öldürmüş ve yakalanmıştır.

Kısa Haberler

★ Flistinden kasablık koyunlar... dan almak üzere müracaatler yapı... tır. Bu husus alâkadarlara bildiri... tir.

★ Sümer Bank dünden itibaren ... yapağı tacirleri ile yapağı muba... için temasa geçmiştir.

★ Mustafanın idaresindeki motör... Yağkapanı önünde Osman Vural... 30 tonluk kayığa çarpmış ve küpeş... parçalamıştır.

★ Arabcamiinde beş, altı evden ... sızlık yaptığı iddia edilen Mu... isimli bir genc, Sultanahmed bi... sulh ceza mahkemesince tevkif ... miştir.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Ha... için
Senelik	1400 Kr.	2700
Altı aylık	750 »	1450
Üç aylık	400 »	800
Bir aylık	150 »	Yok

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve ya... neşredilsin edilmesin iade edilme... ziyaından mes'uliyet kabul olunm...

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Hitler - Mussolini mülâkatı

Almanya ile İtalya hükûmet reislerinin bu sırada karşı karşıya gelerek vaziyeti konuşmalarını ve bir takım kararlar vermelerini icab ettirecek mühim sebebler bulunduğunu takdir etmemek mümkün değildir. Bu yüzden iki diktatörün «Avrupada bir mahal» de buluştuklarına dair gelen haberler, hayret uyandırmamıştır. Bilâkis iki diktatörün geçen teşrinievvelde Brenner'de, daha sonra Floransada buluşmalarındanberi vaziyetin çok mühim tahavvüller geçirmiş olduğu gayet sarihtir. Bu müddet zarfında İtalyanın harbe girmesi, Fransanın yıkılması gibi hâdiseler vuku bulmuş, hatta bir aralık İngilterenin yıkılmasına da ramak kaldığı zannedilmiş, mihverin Akdenizde hakimiyetini temin için İtalyanın kat'î bir takım harekâta girmesi beklenmiş, elhasıl Fransanın yıkılmasından sonra mihverin nihaî zafere yaklaşması umulduğu halde harbin uzayıp gittiği, hatta harb talihinin İngiltereye döner gibi cilveler gösterdiği mülâhaza edilmiş, İtalyanın Yunanistana karşı açtığı sefer hüsranla neticelendiği gibi Mısıra karşı açtığı sefer de aynı akıbete uğramış, hatta Almanyanın dahi artık teşebbüs kabiliyetini kaybettiği göze çarpmıştır. Vaziyet bu kadarla da kalmamış bulunuyor. Çünkü İngiltere, yalnız kalmaktan çıkmış, Amerikanın kat'î yardım ve muzaheretini kazanmış; Amerika, demokrasilerin silâh imalâthanesi olacağını göstermiştir. İtalyanın Akdenizde, Arnavudlukta ve Libyada uğradığı mağlûbiyetler, bu mağlûbiyetlerin harbin neticesi üzerinde yapacağı tesirler de var ve bütün bunlar iki diktatörün tekrar karşılaşarak bir hattı hareket kararlaştırmalarını icab ettirecek mahiyettedir.

İtalyayı kurtarmak meselesi:

Vaziyet, mülâkatın vukuunu icab ettiren bir mahiyet arzettiğine ve mülâkat bilfiil vuku bulmuş ve iki taraf arasında fikir mutabakatile neticelenmiş olduğuna göre bu mülâkattan neler çıkması muhtemel olduğunu tetkik edebiliriz.

Her şeyden önce Almanyanın İtalyaya yardım ederek onu bugünkü vaziyetten kurtarması meselesi vardır.

Almanyanın bunun için, Akdenizin en dar noktasında hakimiyet tesis ederek şarkî Akdenizle garbî Akdeniz arasında muvasalayı kesmeyi düşündüğü tezahür etmiş bulunuyor.

Fakat bu işin, yalnız hava kuvveti kullanmakla başarılması ihtimali çok şüphelidir ve İngilterenin Akdenizdeki hava kuvvetlerini artırarak, bilhassa hava kuvvetlerini birkaç misline çıkararak bu tehlikeden korunabileceği anlaşılmaktadır.

Bununla beraber, Akdeniz hakimiyetini temin için vuku bulacak muharebelerin ancak neticesi, bu yolda kat'i bir hüküm vermeğe yardım edecektir.

Şu var ki bombardıman tayyaresinin zırhları iflâs ettirdiğine dair Almanların ileri sürdükleri kanaat bilhassa Dünkerk ric'ati esnasında bütün kıymetini kaybetmiş olduğunu ve İngilizlerin o zaman donanmaları sayesinde yüz binlerce askeri kurtarmağa muvaffak oldukları hatırlarsak, Akdeniz sahasında yalnız bombardıman tayyaresinin kat'i bir netice almasına imkân kalmadığını kabul etmek icab eder.

Bununla beraber Almanların, harbin siklet merkezini Akdenize nakletmek niyetinde oldukları, İtalyan gazetelerinin neşriyatından anlaşılıyor.

Almanyanın iki cepheli harbi:

Fakat İtalyan gazetelerinden biri harbin bütün şiddetile Akdenize geçeceğini söylediği halde diğer biri de Almanların önümüzdeki nisanın birinde de İngiltereyi istilâya girişeceğini anlattığına bakılırsa, bu neşriyatın daha fazla İtalyan milletinin maneviyatını korumak endişesile yapıldığını söylemek de mümkündür.

Fakat bu neşriyatın anlattığı bir hakikat de Almanların iki cephede, yani bir taraftan İngiltereye karşı, diğer taraftan Akdenizde harbe girişmiş oldukları dır. İngilterenin Alman hava kuvvetlerini bu şekilde ikiye ayırmağa muvaffak olması, belki de İngiltere hesabına bir muvaffakiyet sayılacaktır.

Fransanın vaziyeti:

Hitlerle Mussolini mülâkatında Fransanın vaziyeti Balkanlara taarruz meselesi hakkında nelere karar verildiğini tahmine imkân yoktur.

Mihver, Fransayı, sıkıştıracak ve Fransanın üslerini, donanmasını kullanmak için de ısrar edecek mi? Israr ederse Mareşal Petain ne yapacak?

Bu nokta meçhuldür. Yalnız Petain hükûmetinin hâlâ müzakerelerle meşgul olduğu bildiriliyor.

Laval'in, Mareşal Petain'le barışması belki de Fransız İmparatorluğunun Fransadan ayrılmasına sebeb olacak hâdiselere ve inkişaflara vesile verecektir.

Balkanlara taarruz ihtimali:

Balkan meselesine gelince, mihverin düşmanlarını artıracak ve yeni bir cephe açmasına sebeb olacak bir maceraya girişmek niyetinde olup olmadığı da belli değildir. Mihverin kendisini yeniden zâfa uğratacak bir tecrübeye daha girişmesini, mantık kabul etmiyebilir. Fakat mihverin mantığı da kendine mahsustur.

Şu neticeye varıyoruz:

İtalya hükûmeti, bugünkü vaziyetten kurtulmak için mukadderatını Almanyaya daha sıkı bir tarzda bağlamak ıstırarında kalmıştır. Fakat bu bağlantının İtalyayı kurtarması ihtimali, çok şüphelidir. Çünkü mihverin Akdenizde muvaffak olacağını, yahud İngiltereyi istilâ edebileceğini gösteren deliller, en mutedil tabirle, kat'iyyen kuvvetli değildir.

İtalya, imparatorluğundan kâmilen mahrum olmak yolunu tutmuştur. Almanya ise çıkmaza sapmamak için en büyük gayreti sarfetmektedir.

Ömer Rıza DOĞRUL

İngilterede hava akınlarının zavallı kurbanları

Geçen ay 3743 kişi öldü, 5 kişi yaralandı, ölenlerin üçte ikisi kadın ve çocuktur

Londra 20 (a.a.) — Dahilî Emniyet Nezaretinin tebliğine göre, kânunuevvel ayında İngiltre üzerine yapılan hava hücumları esnasında sivil kurbanların miktarı şudur:

Ölü: 3.793.

Hastaneye kaldırılan yaralı: 5.044.

Ölenlerin 1.691 i erekek, 1.434 ü kadın ve 521 i de 16 yaşından küçük çocuktur.

Hastaneye kaldırılan yaralıların 2.962 si erkek, 1.775 i kadın ve 307 si 16 yaşından küçük çocuktur.

147 ölü, tasnif edilememiştir.

Kânunuevvel ayındaki kurbanlar miktarı, eylûlde başlanan şiddetli hava harbinin bundan evvelki üç ayı miktarlarına nazaran yeniden tenezzül göstermektedir.

Bundan evvelki üç ay içindeki miktarlar şunlardır:

Eylûl: Ölü 6.954, yaralı 10.615.

Teşrinievvel: Ölü 6.334, yaralı 8.695.

Teşrinisani: Ölü 4.588, yaralı 8.954.

Eylûlden kânunuevvel sonuna kadar dört ay içinde İngilterede hava hücumları esnasında ölen çocukların umumî yekûnu 2.351, yaralıların umumî yekûnu da 2.457 dir.

Münakale Vekili Ankaraya hareket etti

İzmir 20 (Telefonla) — Münakalât Vekili, Afyon üzerinden Ankaraya hareket etmiştir. Vekil, Aydın istasyonunun genişletilmesi için emir vermiştir. Aydında yeni Posta ve Telgrafhane inşa edilecektir. Fuarda da yeni bir Münakalât Vekâleti paviyonu kurulacaktır.

Askerlerin Ziraat Bankasına borçları tecil edilecek

Ankara 20 (Telefonla) — Haber verildiğine göre hükûmet askere giden köylümüzün Ziraat Bankasına olan borçlarının bazı kayıd ve şartlarla tecili hakkında bir kanun projesi hazırlamaktadır.

Üzüm fiatlarına zam

İzmir 20 (Telefonla) — Son vaziyetler sebebile kuru meyvacılar, ihracatçılar birliği üzüm fiatlarına her cins mahsul üzerine yirmişer para zam yapmıştır.

Bir baba oğlunu öldürdü

İzmir 20 (Telefonla) — Bergamanın Kısaağa köyünde Osman Akın 19 yaşındaki oğlu İsmaili meçhul bir sebebden çifte tüfeğile öldürmüştür. Balıkesir vilâyeti dahilinde yakalanmıştır.

İş sigortası

İktısad Vekâleti bir kanun lâyihası hazırlıyor

Ankara 20 (Telefonla) — İktısad Vekâleti iş kazalarile meslekî hastalıklar ve amele sigortalarına dair olan kanun lâyihasını Meclise sevketmiştir. Vekâlet bu sigortaları tatbik edecek olan işçi sigortalar idaresinin teşkilât ve vazifelerine dair bir kanun lâyihası hazırlamaktadır. Lâyiha önümüzdeki günlerde son şeklini alacak ve en kısa bir zamanda Büyük Millet Meclisine sevkedecektir.

Otomobil lâstikleri

Satış ve tevzi şekli tespit olundu

Ankara 20 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti yurda ithal edilen iç ve dış otomobil ve kamyon lâstiklerini tevzi şekli hakkında yeni bir karar ittihaz etmiştir. Bu karara göre, hali hazır vaziyeti dolayısile ihtiyacî nispette mahdud miktarda ithal edilebilen iç ve dış otomobil ve kamyon lâstiklerinden serbest piyasaya arzolunacakların satışlarında yolsuzluğa meydan vermemek üzere aşağıdaki tedbirler ittihaz olunmuştur:

A — Lâstiklerin azamî satış fiatı tespit olunarak bildirilecektir.

B — Lâstiklerin son seneler sarfiyatı esas alınarak vilâyetlerdeki lâstik acenteleri arasında taksim ve tevzi edilecektir.

C — Acenteler tarafından lâstik mahallin en büyük mülkiye memurundan alınacak ihtiyac vesikası ibraz edenlere satılacaktır.

D — Acente otomobil ve kamyonun yılın maliyet hanesine alınan lâstik miktarını ve aldığı tarihi kaydedecektir.

İngilterenin Ana vatan ordusu

Yeni alınanlarla beraber 3 milyonu buldu

Londra 20 (a.a.) — Dün kaydedilenler de dahil olduğu halde İngilterede askerî hizmete alınmış olanların yekûnu üç milyona baliğ olmaktadır. Dün yazılanların ekseriyetini 36 sınıfının ikinci kısmına mensub bulunanlar teşkil etmektedir. 37 ve 19 seneleri sınıflarına mensub olan bir kısım müstesna olmak üzere, bunlar geçen mayısta isdar edilen Kral emirnamesile silâh altına alınacak olnların sonuncularını teşkil etmektedir.

Anadoluda zelzele

Ankara 20 (a.a.) — Bu sabah saat 6,15 ile 6,40 arasında Antakya, Kırşehir, Ulukışla, Silifke ve Antalyada bazı yerlerde şiddetlice ve bazı yerlerde de hafif olmak üzere yer sarsıntıları olmuştur.

Bazı duvarların çatlamış bulunduğu Silifke müstesna olmak üzere diğer şehirlerde hiç bir zarar olmamıştır.

Mısır Rasadhanesinin tebliği

Kahire 20 (a.a.) — Bu sabah saat 5,28 de Helvan rasadhanesi bir zelzele kaydetmiştir.

Zelzelenin merkezi Helvanın 4600 kilometre kadar şimali şarkisinde ve muhtemel olarak merkezî Anadoludadır.

Anamurda zelzele

Anamur 20 (Hususî) — Saat 6,37 de 13 saniye orta şiddetli zelzele olmuştur. Hasar ehemmiyetsiz, nüfus zayiatı yoktur.

Kudüste de zelzele oldu

Kudüs 20 (a.a.) — Bu sabah saat 6 da Hayfada nispeten şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Kudüs civarında bazı noktalarda da sarsıntılar hissedilmiştir.

İzmir Elektrik şirketinin mubayaası

Ankara 20 (Telefonla) — İzmir Elektrik, Tramvay ve Su şirketlerinin yakında hükûmetçe mubayaasına başlanacağı haber verilmektedir. Bu şirket, Belçikadan müzakereler etrafında direktif istemiştir. Direktif gelince, müzakerelere başlanacaktır.

Ruh Okyanusları önünde

Yahya Kemalin sesi

Yazan: Salâhaddin Güngör

Deniz türküsü...

Yahya Kemalin dilinden anlayanlar, bu engin şiirde sonsuzluğun bütün tadını bulacaklardır. En taze kelimeleri kullanarak kendi ahengimizden dökülmüş ruh katrelerini ummana kalbedebilmek zaten ondan başka kimin harcıdır...

Manzumenin tek kahramanı var: Bir yelkenli! Bu yelkenli, bir akşam saatinde yaşadığımız fani dünyanın sahilinden ayrılıyor. O uzaklaştıkça sükût büyümektedir. Nihayet mavi bir dünyanın adesesine girdiği zaman güneş batmağa başlayor. Gemi artık gecenin içindedir. Bu gece, siyah bir duvar gibi bizim dünyamızı, ertesi sabah şafakla beraber tecelli edecek olan diğer bir dünyadan ayırıyor. Nihayet işte sabah!.. Fakat bu yol, sonu olmıyan bir yoldur. Şair, burada yolcuya: «Artık dönme! Yürü... Sonuna kadar git!» diyor. Yalnız kalmış ve durmadan giden bir ruha gerçi ufuk korkunç bir uçurum gibi görünür. Lâkin, onun bize verdiği korku bir vâhimedir. Kendimizi ancak tabiatten ayrı bir şey farzettiğimiz vakit yalnızlıktan korkuyoruz. Yoksa bizim de tabiatten bir parça olduğumuzu düşünerek onunla kendimizi ayni unsurdan hisseder, - daha açıkçası gerek eski Yunanlıların, ve onlar gibi bütün ilk zaman insanlarının ve gerek şarkın, hattâ son zamanlara kadar nice kimseler tarafnıdan hissedilmiş olan - tabiatle bir olmak felsefesine kapılırsak o vakit boşluktan, tenhalıktan, sonsuzluktan niçin ürkeceğiz?..

İşte manzumenin ihtiva ettiği birinci felsefe! İkinci felsefe ile manzumenin sonuna varıyoruz ki o da şudur: Hayal, fani varlığımızın en büyük kudretidir. Yalnız ferdler değil, cemiyetler de tahayyül ettikleri nispette yaşayabilirler. Tahayyül bittiği zaman artık her şey bitmiştir.

Ben gene «Deniz Türküsü» ne dönüyorum: Dolu rüzgârla ufka giden yelkenlinin ardı sıra hayalini bir fırtına gıbı koşturan şair, «ömrünün geçtiği sahilden» uzaklaştıkça, dünyayı başka bir çerçeve içinde görmeğe başlayor. Artık her taraf mavidir: Üstünde gece ve altında derya! «Yolda geçen saatler, yıldızlarla başbaşa verilip dinlenilen bir masal kadar tatlı» dır. «Bu lezzetli uyku, bir encama varınca», «hilkatin gördüğü rüya» da biter.

İşte o zaman, yani «som gümüşten dalgalar üzerinde ileri giderken», şafak ta «uzaklarda birer birer perdeleri açmağa» başlar.

Şimdi manzara büsbütün değişmiştir. Denizin çalkantısı, bu andan itibaren muazzam bir musiki âleminin ses çağıltılarından ibarettir.

Ve ufukta, mebde ve intihâsı olmıyan büyük bir ülke belirmiştir: Gök ve deniz saltanatı!

Vakıâ, sonsuzluğa giden yolcu, enginde kaybolmak tehlikesile karşı karşıyadır. Fakat, bir an bile şüpheye düşüp «yol nereye?» diye sormamak gerek... «Neş'esini yükselten sarhoşluktan ayılıp, korkunc bir uçurum zannedilen bu boşluktan yılmamak», haylı cesarete bağlı bir iş olsa bile yolcu, kendisinin de tabiatten gayri bir unsur olmadığının farkına varırsa elbette cesareti artacaktır.

Şair şunu demek istiyor:

— Sakın, dünyanın burada bittiğini zannetme!.

Ve kat'i surette bilmek lâzımgelir ki: «İnsan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar!»

. . . . . .

«Rindlerin Ölümü», «Açık Deniz», «Ses», «Deniz», «Vuslat», «Itrî», «Muhaç Türküsü» gibi en olgun ruh yemişlerile susamış gönüllerimize öz (eksir) inden zaman zaman ziyafetler çeken büyük şair, sonsuzluğun esrarlı dünyasını, bize asıl bu «Deniz Türküsü» nün aynası içinde seyrettiriyor.

Manzumeyi bitirdikten sonra insan, gözlerini gayriihtiyarî kapayarak, kendini sonsuz bir denizin ortasında yapayalnız bulmaktadır. Yapayalnız... Fakat cesareti artmış olarak!.

Çünkü mısra hedefi gösteriyor:

«Yürü! Hür maviliğin bittiği son hadde kadar...»

Bilmem, bu engin şiirin sürükleyici ahengine kapıldıktan sonra, kendimizin de «Tabiatte birer parça ilâh olduğumuzu duymamıya» imkân var mı?.

Yahya Kemalin manzumeleri, daima objektif bir manzarayı tersim için kaleme alınmış gibi görünürler. Fakat dikkat edilirse, bu manzaralar, şairin ya kalbinde, ya hayalinde geçmiş birer vak'anın akisleridir. Meselâ, «Rindlerin Ölümü» zahirde Şirazlı Hafızın kabrini anlatır. Fakat hakikatte, Yahya Kemal bütün rindlerin ölümlerinden sonra insanların muhayyilesinde nasıl yaşadıklarını tasvir etmek istemiştir.

«Açık Deniz» de böyledir: Bu manzumedeki «Okyanus», bizim coğrafya kitablarında okuduğumuz «Bahrimuhiti Atlâsî» değildir. Türk ırkının asırlarca bir sahil arayarak atılışıdır. Ve Yahya Kemal, o atılışı tevarüs etmiş olan Rumelili bir Türkün, ordularımız mağlûb oldukları bir devirde bile ırkımızın fatihlik «şiyme» sini unutamıyarak daima sahil aramıya koşan med dalgaları halinde, muztarib bir ruhla «sonsuzluk» u aradığını göstermek arzusundadır.

İlham kaynağını nereden alırsa alsın, bence Yahya Kemalin son defa neşrettiği şiirlerin hepsi de sadece öz türkçenin ne kudrette bir lisan olduğunu anlatmak için yazılmıştır.

Salâhaddin GÜNGÖR

Deniz Türküsü

Dolu rüzgârla çıkıp ufka giden yelkenli!
Gidişin seçtiğin akşam saatinden belli.
Ömrünün geçtiği sahilden uzaklaştıkça
Ve hayâlinde doğan âleme yaklaştıkça,
Dalga kıvrımları ardında büyür tenhâlık.
Başka bir çerçevedir gitgide dünyâ artık.
Daldığın mihveri gittikçe sarar başka zıyâ,
Mâvidir her taraf, üstün gece, altın deryâ.
Yolda benzer hem uzun hem de güzel bir masala
O saatler ki geçer başbaşa yıldızlarla.
Lâkin az sonra lezîz uyku bir encâma varır
Hilkatin gördüğü rûyâ biter. Etrâf ağarır.
Som gümüşten sular üstünde giderken ileri
Tâ uzaklarda şafak bir bir açar perdeleri;
Musikîsiyle bir âlem kesilir çalkantı...
Ve nihâyet gürünür gök ve deniz saltanatı.

Girdiğin aynada geçmiş gibi diğer küreye,
Sorma! Bir saniye, şüpheyle sakın, yol nereye?
Ayılıp neş'eni yükseltici sarhoşluktan,
Yılma, korkunç uçurum zannedilen boşluktan.
Duy tabiatte biraz sen de ilâh olduğunu!
Ruh erer varlığının zevkine duymakla bunu.
Çıktığın yolda bugün, yelken açık, yapyalnız,
Gözlerin arkaya çevrilmiyerek, pervâsız,
Yürü! hür mâviliğin bittiği son hadde kadar!

İnsan âlemde hayâl ettiği müddetçe yaşar.

Yahya Kemal

Köy mekteblerine 11 yaşında çocuklar da alınacak

Ankara 20 (Telefonla) — Maarif Vekâleti talim ve terbiye heyeti köy ilk okullarının birinci sınıflarına on ve on bir yaşındaki çocukların da kabulü için maarif müdürlüklerine salâhiyet verilmesine karar vermiştir.

Posta ve telgraf müdürleri arasında

Ankara 20 (Telefonla) — Münhal Gümüşane posta telgraf telefon müdürlüğüne Diyarbakır posta telgraf telefon müdür muavini Hamdi Erden ve münhal Bitlis posta telgraf telefon müdürlüğüne posta telgraf telefon murakıbı Sabit Akalın tayin edilmiştir.

Hasta olan talebelerin imtihanı

Ankara 20 (Telefonla) — Maarif Vekâleti imtihanlara hasta olduğu halde girdiklerini iddia ederek tekrar imtihan edilmelerini istiyen talebelerin tekrar imtihan edilmiyeceklerini ve hasta olduğu belli talebelerin imtihan edilmemesi lâzımgeldiğini alâkadarlara bildirmiştir.

Hindiçini harbi

İki taraf da zafer iddia ediyor!

Vichy 20 (a.a.) — Havas ajansı bildiriyor:

Lamotte Puquet kruvazörü ile dört avizo 17 ikincikânun günü Siam hükûmetinin hemen hemen bütün deniz kuvvetlerini imha etmişlerdir. Bu kuvvetler üç yeni torpito ile iyi teslih edilmiş ve zırhlı iki sahil muhafaza gemisinden mürekkeb bulunuyordu.

Fransızlar gerek insanca ve gerek maddî hiçbir zayiata uğramamışlardır.

Umumî Valinin tebliği

Hanoi 20 (a.a.) — Fransız Hindiçinisi umumî valisi Amiral Decoux tarafından neşredilen bir tebliğde motörlü Fransız kıtaatının, Poipet'nin şarkında Siam ileri kuvvetlerini dağıttığı bildirilmektedir.

Hindiçinî kuvvetleri Mekong nehri üzerinde ve Savannkhet'in 70 kilometre kadar cenubu şarkisinde bulunan Donesanot adasını temizlemekle meşguldür.

17/18 kânunusani gecesi Fransız Hindiçinisi hava kuvvetlerine mensub tayyareler Thasakon, Kemmarat ve Nankhamı bombardıman etmişlerdir.

Siamlıların iddiaları

Singapur 20 (a.a.) — Siam konsolosluğu tarafından neşredilen bir tebliğde 17 ikincikânun günü cereyan eden deniz harbi esnasında Fransız kruvazörü Lamotte Piquetin Siam tayyarelerinin attığı bombalarla hasara uğradığı bildirilmektedir.

Şimali şarkî cephesinde Siam'ın kuvvetlerinin daima ileri harekete devam ettikleri iddia edilmektedir. Siam kıt'aları bir miktar esir ve silâh almışlar ve düşman tarafından tahliye edilen bir müstahkem mevkii zaptetmişlerdir.

Tebliğde şark cephesindeki ileri hareketin de devam ettiği ve legion Etranjere mensub üç taburun ric'ate mecbur edildiği ve bunları muharebe meydanında 200 ölü bıraktıkları ilâve edilmektedir.

Siam kuvvetleri silâh ve mühimmat yüklü kamyonlar zaptetmişler ve 10 esir almışlardır.

Hadiseler Arasında FELEK

Türk filmleri

Bir kaç sene var, memleketimizde ileri bir endüstrinin emeklemelerine şahid oluyoruz; filim çevriliyor.

Filim çevirmek ve bunda muvaffak olmak dünyada pek mahdud ve ancak artist ve vesaiti bol memleketlere nasib oluyor. Fakat bu o demek değildir ki; diğer memleketler filim çevirmiyorlar.

Bir kaç müteşebbis bizde de artistik ve teknik kıymeti pek mahdud filimler çevirtmişler ve çevirtiyorlar.

Bu filimleri hep gördük ve kritik ettik. Çok defa beğenmedik. Hattâ içimizde bunları acı acı yerenlerimiz de oldu.

Sırf san'at bakımından haklı olan bu tenkidlerin tezyif şeklini almamasına dikkat ettiğimiz kadar millî sermayenin velevki ufak da olsa, zarar görmesine sebebiyet vermemeğe ve yalnız artistin veya rejinin bizde kabili ıslah cihetlerini ikmale gayret edip bütün eseri çamura atmamaya itina eylemeliyiz.

Bizim çevirdiğimiz filimleri dediğim gibi, ben de tenkid ediyorum. Lâkin onların meselâ neden Mısır filimleri derecesinde olmadığını sorduğum zaman bana:

— Mısırda çevrilen filimler bütün Arab memleketlerinde, hattâ Hindde ve Cavada geçiyor. Bizim Türkiye filimleri hududlarımız haricinde kimse aramıyor, dediler.

Bizde çevrilen filimlere konabilecek sermaye, başka memleketlere nazaran 15 - 20 bin lira gibi gülünc miktardadır. Daha fazla sarfedilirse, kâr bırakmıyor. İşin fukarahğı bir kere buradan başlıyor. Kimse de zararına filim çevirmek istemiyor.

Denecek ki:

— Öyle ise çevirmiyelim efendim.

Vallahi her şeyi böyle kökünden kesip atmak belki kolay bir usuldür. Fakat eğer bir şeye başlamak lâzımsa, artiste, muharrire, makiniste, ses mühendisine, figürana iş bulmak gerekse bu şubede bir takım hareketler yapmak zararlı bir iş olmaz.

Çoğumuzun beğendiğimiz pek çok Türk filimleri var ki; pek az yabancı filmin mazhar olabildiği büyük bir rağbet kazanıyor.

Bundan şunu anlayoruz: Bütün kusurlarına rağmen bu filimler halkı - şiddetle - alâkadar etmektedir. Halk kendi artistini kusurlu da olsa ne kıratta görmek istiyor.

— Bizzat san'at bundan ziyan eder. Diyenleri de haklı bulmam. Bilâkis bu tecrübelerle eski artistlerimiz kendi hatalarını bizzat kendileri görüp tashih etmek imkânlarını buldukları gibi yeni yeni istidadların da meydana çıkmasına vesileler hazırlanmış oluyor.

Unutmamalıyız ki; çok defa hayranı göründüğümüz yabancı artistlerin on para etmiyen bir sürü filimlerini de görmemiş değiliz.

Kapitalist bir işe para koyarken (Elit) dediğimiz müşkülpesend, güzideler sınıfını göz önünde tutarsa filmini seyre gelenlerin adedi bu seçmelerinki kadar mahdud olur. O, kütleye hitab etmek ve onun alâkasını çekmek zaruretindedir ve bunda da haksız değildir.

Hususî sermayelerle yapılmakta olan bu teşebbüsleri kıracak sözlerle değil, teşvik edici yazılarla takviye etmeyi daha müspet ve lüzumlu görmekteyim. Gene unutmamalıyız ki; eserlerimiz enternasyonal hattâ1/2 enternasyonal seviyeye varmıyor diye maddî ve manevî istihsalimizi kesmeyi esas olarak kabul edersek bunu yalnız filim çevirmeye değil, güzel san'atların diğer şubelerine, edebiyata, gazeteciliğe, muharrirliğe de teşmil eylemeliyiz. Halbuki hiç birimizde böyle bir meylin eseri de bile meşhud değildir.

B. FELEK

Merkez istişare heyeti toplandı

Ankara 20 (Telefonla) — Beden terbiyesi genel direktörlüğü merkez istişare heyeti bu gün öğleden sonra General Cemil Tanerin reisliğinde Amiral Fahri Engin, General Zeki Soydemir, Adnan Menderes, Bürhan Felek ve 9 Vekâletin mümessilleri huzurile ilk içtimaını akdetmiş, ruznamenin ilk maddesi olan Millî Müdafaa, Maarif, Dahiliye, Sıhhiye, Ticaret, Ziraat Nafıa, İktısad Vekâletlerinin şimdiye kadar beden terbiyesi kanun ve nizamnamesinin tatbiki yolunda ne yapabildikleri izahatını dinlemişlerdir.

Heyet yarın toplanmak üzere dağılmıştır. Ruznamede genel direktörlüğün 941 bütçesi ve umumî faaliyet programı, federasyonlara verilecek tahsisat ve bunların faaliyet programları, futbol hakem komiteleri talimatı ve yeni ceza talimatnamesine yapılacak ilâveler vardır.

Kısa Haberler

★ Ankara 20 (Telefonla) — Eruh kaymakamı Nusret Ünlütürk görülen idarî lüzuma binaen Vekâlet emrine alınmıştır.

★ Ankara 20 (Telefonla) — Açık bulunan Malatya vakıflar müdürlüğüne İçel eski vakıflar müdürü Hasan Tahsin Tekin tayin edilmiştir.

★ Lima 20 (a.a.) — Lord Willington'un riyaseti altında cenubî Amerikada bulunan İngiliz ticaret heyeti dün akşam Limaya muvasalat etmiştir.

★ Londra 20 (a.a.) — Amiral Reginald Pluneett'in yerine şimal filosu başkumandanlığına Visamiral Sir George Lyon'un tayini Kral tarafından tasdik edilmiştir.

Sir George Lyon, nisanda yeni vazifesine başlıyacaktır.

★ Şarki Karahisar 20 (a.a.) — Kazamız dahilinde son günler içinde yağan karın irtifaı 25 santimetredir. Kar yağışı fasılalarla devam ediyor. Bu yüzden Giresun - Karahisar yolu kapanmış bulunmaktadır.

« CUMHURİYET » İN EDEBÎ ROMANI : 35

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Sesi tekrar eski sıcaklığını bulmuştu. Telefonu kapayıp yanlarına döndüğüm zaman İbrahim Beyin dudaklarında sinsi bir tebessüm yakaladım. Ninem bir şey sormadı. Fakat tekrar durgunlaşmıştı. Kiminle konuştuğumu tahmin etmiş olacaktı? Her ikisinin vaziyeti de sinirime dokundu. Delice bir şey yapıp, odayı öfkeyle terketmemek için kendimi güç tuttum.

Çaylarımızı artık pek az konuşarak içtik. Odaya soğuk bir hava dolmuştu. İbrahim Bey konuşmayı hararetlendirmek, eski neş'eyi tekrar getirmek için çok çalıştı. Fakat muvaffak olamıyacağını hissedince kalktı; müsaade isteyerek veda edip gitti. Yalnız kalınca ninemin, kimin telefon ettiğini soracağını tahmin etmiştim. Sormadı. Fakat kızgın tavrını muhafaza ediyordu. Onu böyle görmekse beni sıkıyor, azab veriyordu. Uzun zaman eve girmiyerek bahçede dolaştım. Akşam yemeğimizi iki yabancı gibi hiç konuşmadan yedik. Gece bir kitab alarak köşeme çekildim. Okuyamıyordum. Arada sırada gözlerimi saatlerden gizlice kaldırarak onu gözlüyordum. Yüzü ışığın altında gündüzkünden daha solgundu. Gözlerinde yorgun bir mana vardı. Köşesinde ellerini dizlerine bırakmış, hareketsiz oturuyordu. Fazla düşünceli görünüyordu. Bu hali beni üzüyordu.

Babam öldüğü zamandanberi fazla müstebid oldu, diye düşünüyordum. Her arzusuna boyun eğmemi, budala, küçük bir kız çocuğu gibi dizinin dibinden ayrılmamamı, bütün hareketlerimin hesabını vermemi isteyor. Ve ona hafif bir öfke bile duyuyordum. Sonra kendi kendime, «Beni seviyor, bir fenalık gelmesinden korkuyor» diyordum. O zaman da içim şefkatle dolup taşıyordu.

Ertesi sabah çok erken kalktım. Fakat bir müddet yatağımdan çıkmadım. Evvelce yatağımdan çıkmayı geciktirdiğim zamanlar ninem muhakkak odama uğrar, niçin kalkmadığımı öğrenmek isterdi. İlk defa, odama uğramadı. Onun yerine Gülsüm geldi. Biraz sonra da kahvaltımı getirdi. İştahsız bir iki lokma aldım.

Öğle yemeğine kadar saatler pek sıkıntılı geçti. Evde derin bir sessizlik vardı. Ninem hiç konuşmuyordu. Odadan odaya dolaşıp durdum. Dolablarımı yerleştirdim. Sonra en alt kata, Ahmed Ağanın yanına indim. Yusuf kırılmış bir iskemle ayağını yapıyormuş, elinden alarak biraz uğraştım. Bazan saatler ne kadar uzuyor!

Sofrada ninem şoförün yakında evleneceğini, muamele ile meşgul olmak için on gün kadar izin istediğini söyledi.

(Arkası var)

Öyleyse susmaya mecburdum. O hiç bir şey bilmiyecekti. Ne zamana kadar? Bunu da bilmiyordum.

İbrahim Bey öğleden sonra üçe doğru geldi. Bu adamın niçin bizim eve girip çıkmak istediğini, gözlerinden okumuştum. Belki hoşuna gidiyordum. Fakat daha ziyade paramın hoşuna gittiği de muhakkaktı. Paraya, mevkie ne kadar hariş olduğunu anlamak için bir iki kere onunla konuşmak kâfi idi.

Bununla beraber benim için nihayet tehlikesiz bir kimseydi. Ninemin onunla fazla alâkadar olmasına, bana münasib bir koca olarak görmesine rağmen neş'em üzerimdeydi.

Misafirimizi iyi karşıladım. Sevimli, nazik bir ev sahibesi tavrile dostane konuştum. Zavallı adam sözü ne yapıp yapıp izdivac bahsine getiriyor; bana bir erkeğin, maddî manevî sıfatlarından bahsediyordu. İlk tesadüfümüzde izdivacın aleyhinde konuştuğunu unutmuşa benzeyordu. Bense daima bu bahsi kapatmaya çalışarak bir takım saçma şeyler, gülünc hikâyeler anlatıyordum. Ninem arada sırada söze karışıyor ve İbrahim Beye hitab ettiği zaman dudakları üzerinde bu adama karşı duymakta olduğu sempatiyi ifade eden tatlı bir tebessüm beliriyordu.

Çaylarımızı bahçede, kameriyenin altında içmemizi teklif ettim. Ninem itiraz etti. «Bu saatte orası güneş içinde kaynar» diyordu. Bu biraz canımı sıktı, neş'em kaçar gibi oldu. Rizanın telefon edeceğini biliyordum. Telefon salonda idi. İbrahim Beyin ve ninemin önünde konuşmanın güç olacağını düşünüyordum.

Tahminim çıktı. Tam çaylarımızı içerken telefon çaldı. Çay fincanının elimde titrediğini farkettiler mi bilmiyorum. Kalbim heyecanla çarpmaya başlamıştı. Onun sesini duyacağım için seviniyordum. Fakat ninemle İbrahim Beyin önünde nasıl konuşacaktım?

Sükûnetimi bozmadım. Fincanı yanımdaki küçük masaya bıraktım. Ağır, telâşsız bir hareketle kalktım. Telefonun durduğu köşeye ilerledim. Onlara arkamı dönmüştüm. Ahizeyi elime aldım. Telin ucundan o sevgili ses:

— Azize, dedi, yavrum sen misin?

Evdekilerin bir şey anlamaması için kısaca «Evet» dedim.

— Seni seviyorum, dedi, beni unutmadın, beni sevmekte devam ediyorsun ya?.. Bütün geceyi nasıl geçirdiğimi Allah bilir... Büyük bir korku içinde bunaldım. Aklıma ne acayib şeyler geliyordu... Beni artık sevmediğini, hakkımda fena hükümler vermekte olduğunu, belki de bir daha dönmiyeceğini düşünüyordum.

— Hiç değişmedim, dedim.

Fazla konuşmaktan korkuyordum. Ninemle İbrahim Bey susmuşlardı. Beni dinledikleri muhakkaktı.

Telefonun ucundaki onun sesi:

— Yıllarca görmemiş gibi seni özledim, dedi, yarın gelecek misin?

— Evet, dedim, fazla uzun görüşemiyeceğim, misafirim var; beni mazur görürsünüz değil mi?

Sesi biraz bozuk çıktı:

— Rahatsız mı ediyorum?

— Hayır, yanlış anlamayın, fakat...

Vaziyetimi anlamış olacak:

— Akşama kadar bekleyeceğim, dedi, Allahım, ne kadar uzun! Ne yapalım, sabırlı ve sakin olmaya çalışacağım,

Askerî musahabe

İtalyan donanmasının ruhî zâfı

İtalyan denizcileri; İngilizlerin kendilerinden üstün ve yüksek olduğunu kabul etmişler ve sayıca faikiyetlerine rağmen, büyük bir taarruz yapmak cesaretini gösterememişlerdir

Yazan:
ABİDİN DAVER

«İngiltere ile İspanya arasındaki mücadele İspanyolların «Yenilmez Armada»sının İngilizler tarafından yenilmesi ve imha edilmesi üzerine bitmiştir. Bu hezimetten beri, Lâtin hemşiremiz, bir daha kalkınamamış olduğu halde, İngiltere her yerde ve her zaman deniz kuvvetini kullanarak, dünyadaki mevkiini her gün daha ziyade kuvvetlendirmiştir.

«Eğer, Napoléon, karada kazandığı yıldırım zaferlerine rağmen, Avrupa üzerinde devamlı bir hakimiyet tesisine muvaffak olamadıysa, bunun asıl sebebi, İngilterenin husumetkâr faaliyetinin devamı üzerine, lüzumlu olan deniz kudretini elde etmeğe muvaffak olamayışı ve bu yüzden İngiltereye karşı doğrudan doğruya harekete geçemeyişidir.

«Amerika dahilî harbinde şimalliler cenubluları yendiler; çünkü hasımlarının sahillerine karşı deniz hakimiyetini tesis etmeğe ve onları tam bir abluka altına almağa muvaffak olmuşlardı.

«Uzakşarkta mevziileşen Rus - Japon harbinde, Doğan Güneş İmparatorluğu, düşman deniz kuvvetlerini tahrib ve mücadeleyi Mançuriye nakletmek için kendi bahrî kudretinden istifade etti. Harb sahalarile muvasalası güç ve ağır olan Rusya, muazzam askerî kudretinin bütün ağırlığını, lâzım gelen yere nakledemedi, yenildi.

«Geçen dünya harbinde, deniz hakimiyeti itilâf devletlerinin elinde olduğu için, merkezî imparatorlukların dünyanın diğer kısımlarile irtibatı kesildi ve kendi topraklarile işgal ettikleri yerlerde muhasara edildiler. Almanyanın deniz hakimiyetini hasımlarının elinden almak için yaptığı teşebbüsler pek mühim olmakla beraber vaziyeti değiştirmeğe kâfi gelecek müessirlikte olamadı ve mücadelenin uzamasından başka bir netice vermedi.

«Büyük Harbde olduğu gibi ondan evvelki bütün büyük mücadelelerde de, deniz kuvveti, böylece, en esaslı ehemmiyet ve tesiri haiz oldu. Mücadele uzadığı, kara kuvvetleri arasında bir muvazene hasıl olduğu, ordular hareketsiz kaldığı, hava kuvvetleri beklenen tesirleri göstermediği, muhasımlardan deniz muvasalalarını devamlı ve kâfi surette elde bulunduramıyan taraf muhtelif ihtiyaclarını temin etmekte güçlüklere maruz kalarak zayıfladığı zaman, deniz kuvveti kat'î neticeyi elde etmiştir.»

***

Yukarıki fikirler, İtalyan amirallarından Oscar di Giamberardino'nun «Deniz harbi san'ati» adlı kocaman kitabından alınmıştır. Harbden evvel yazılmış olan bu eser, deniz harbinin bir kavaid kitabıdır ve elbette, 10 haziran 1940 günü İtalyayı harbe sokan faşist ricalinin manzuru olmuştur. Bu 500 sahifeyi okuduktan sonra, İtalyanın, denizaşırı müstemlekelerine ve ihtiyaclarının dörtte üçünü denizden tedarik etmesine rağmen, İngiliz deniz hakimiyetini hiçe sayarak harbe girmesi, büyük bir cüret, cür'etten de fazla bir şey, bir cinnettir.

Bu deliliği yaptıran da iki cepheli bir hesab yanlışıdır: İtalyan kuvvetlerine haddinden fazla itimad, İngilterenin de Fransanın arkasından çökeceğine tam bir inanış. Bu hesabların ne biri, ne öteki doğru çıkmıştır. İngiltere, Londranın tarihî şehremaneti binasını yakan bombalara rağmen dayanmıştır ve sonuna kadar dayanmak azmindedir. İngiltereye ram olan deniz, Almanya gibi İtalyayı da durdurmuştur. İtalya, 600 bin tona yakın bir deniz kuvvetine sahib olduğu halde, Akdenizde, harbin sevk ve idaresi bakımından tam bir zâf göstermiş ve bu koca donanma ile talihini bir defacık olsun denemeye dahi cesaret edemeden Romalılardan miras kalan bir tabir ve iddia ile «Mare Nostrum - Bizim deniz» dediği Akdenizde, İngiliz hakimiyetini kabul etmiştir.

İtalyan başkumandanlığının deniz sevkulceyşi, cür'et cesaret, hareket ve sür'at gibi muvaffakiyet şartlarından tamamile mahrumdur. Donanmanın yüksek sür'ati, bir taarruz unsuru olarak muharebede tabiye üstünlüğü temin etmek ve akınlar yapmak için değil ;mütemadiyen muharebeden kaçınmak ve kaçmak için kullanılmıştır. İtalyan gemilerinin bu üstünlüğü, onlara fayda yerine zarar vermiştir.

Yedi aydanberi muharebe ve netice aramaktan kaçan ve kaçınan İtalyan sevkulceyşi, İtalyan başkumandanına ve amirallarına, galiba, Büyük Harbde Kayzer Vilhelm'in, Alman donanmasını mücadelenin sonuna saklamak ve bu kuvveti sulhu müzakereleri esnasında terazinin gözüne atmak fikrinden miras kalmıştı. Sinyor Mussolini de, sabık Kayzer gibi gemilerine kıyamadı ve kıyamıyor.

O zaman Alman harb gemilerine «Kayzerin oyuncakları »adı verilmişti. İmparator, uşlu bir çocuk gibi oyuncaklarile oynanmasına ve bunların kırılmasına razı olmadı; fakat karşısındaki yaramazlar günün birinde, onun üzerine titrediği bütün bu oyuncakları, topyekûn alıp götürdüler.

Herb gemileri ve donanma, delice hareketlerle batmak için yapılmaz ama, limanlara hapsedilip sonra düşmana teslim edilmek için de hiç yapılmaz. Donanma harbetmek için ve kat'î netice almak pahasına batmak için yapılır. Bu esas, deniz kuvvetlerine büyük bir taarruz ruhu aşılamayı icab ettirir.

Bu taarruz fikrinin, İngilizlerde ne kadar kuvvetli, İtalyanlarda ise ne kadar zayıf olduğunu gösteren taze misaller zikredebiliriz:

İngiliz donanması, müstacel hallerde, askerî nakliyat için Akdeniz yolundan istifade etmektedir. Bu yol Sardunya adası hizasından itibaren, Libya hududu açıklarına kadar, 1700 kilometrelik bir sahada adeta İtalyan sularından geçmektedir. Nihayet Pantelleria adasile Sicilya adası arasındaki Sicilya boğazı 100 kilometreye kadar daralmaktadır. İngilizler icab ettikçe her tehlikeyi göze alarak bu sahadan geçmişler ve geçmektedirler. Nitekim, en son defa Alman tayyarelerinin hücumuna uğrayan Illustrious tayyare gemisi burada batmak tehlikesine maruz kalmış, yeni Southampton kruvazörü de burada batmıştır. Yarın, icab edince İngiliz harb gemileri ve nakliye kafileleri, lüzumlu tedbirleri alarak gene buradan geçeceklerdir; zayiatı göze aldırmaktan çekinmiyeceklerdir.

Buna mukabil, İtalyanlar, Libyada sıkışık bir vaziyette oldukları halde, donanmalarının himayesinde büyük bir nakliye kafilesile Libyanın imdadına takviye kıt'aları göndermek cesaretini gösteremiyorlar. Halbuki Sicilyadan meselâ Bingaziye kadar olan mesafe takriben 700 kilometredir. Sicilya - Trablusgarb arası ise yalnız 450 kilometreden ibarettir. İngiliz harb gemilerinin ve kafilelerinin İtalyan deniz ve hava kuvvetlerinin tehdidleri altında 1700 kilometre mesafeyi sık sık geçmelerine mukabil İtalyanlar bu 700 ve 450 kilometreyi, donanma himayesinde büyük kafilelerle geçmeğe cesaret edemiyorlar. İtalya ile Trablusgarb arasındaki muvasala, tek tük nakliye gemilerile ancak kaçak ve kaçamak suretile yapılagelmiştir. Halbuki bütün İtalyan donanması, İngilizlerin yaptıkları gibi, büyük bir vapur kafilesile oraya, hatta 100,000 kişiyi bir seferde dökebilir. Fakat zayiat korkusu, taarruz ruhunun zâfı, bu gibi teşebbüslere mâni olmaktadır.

***

İtalyan amiralı Oscar di Giamberardino, kitabının «Taarruz» faslında şöyle diyor.

Taarruz, muhakkak ki sevkulceyşî hareketlerin en müsmir ve kat'i netice temin edebilen tek şeklidir. Taarruzla, harekâtta, ilk teşebbüsü elde bulundurmanın bütün faydaları temin olunur; manevra yapabilmek kabiliyeti elde edilir; uğranılacak tehlikeler ve muvaffakiyet şansları kolayca ölçülebilir; kendi irademiz düşmana kabul ettirilir ve harekâtı tatbik ve icra edenlerin maneviyatı yükseltilir.

«Taarruz, asla, yalnız maddî üstünlüğe sahib olan tarafa mahsus bir imtiyaz değildir. Taarruza geçmek için hasımdan daha yüksek gayretli ve daha velûd fikirli olmak kâfidir. Ekseriya, iki muhasımdan maddeten daha kuvvetli olan taraf, belki geniş menfaatlerinin doğurduğu mecburiyetlerle yahud ihtiyatlı davranmak nasihatlerile sıkışarak veyahud da dimağî ve ruhi kuvvetleri mahdud bir kumandan tarafından idare edilerek düşmanın sevk ve idaresine, ister istemez, tâbi olur ve elindeki kuvvetlerin üstünlüğünden tam istifade bakımından en uygun olmıyan ve yapmak istemediği hareketlerle onun teşebbüslerine cevab vermek mecburiyetinde kalır. Taarruza geçmek kararında, kumandanın seciyesinin de büyük tesiri olmakla beraber, aşağıdaki âmiller de müessirdir:

«Daha itinalı ve daha emniyetli hazırlıklar; sayıca daha az olsa dahi ihtiyaca daha uygun vasıtalara malikiyet; münasib bir coğrafi vaziyet; darülharekâtta deniz üslerinin istifadeli vaziyeti; tatbikatta müessiriyet ve sür'at; grup kumandanlarından alelâde erlere varıncaya kadar bütün muhariblerin liyakat, talim ve terbiye, irade kuvveti ve fedakârlık hassalarının semeresi.»

Demek ki İtalyanlar da taarruzun kıymetini müdriktirler ve amiralın saydığı amillerin bir kısmı İtalyanlarda vardır. O halde, İtalyan donanması neden, taarruzî bir ruhla hareket edemedi. Fransa aradan çekildiği zaman, İngiliz donanmasının, Akdenizde, sayı bakımından 600,000 tona yaklaşan İtalyan donanmasına nazaran, bir zâf anı geçirdiği muhakkaktır. Fransız zırhlı filosu, bir İngiliz hücumile saf haricine çıkarılmadan biraz evvel veya tam bu sırada, İtalyan başkumandanlığı ikisi yepyeni 6 zırhlısının, 7 ağır kruvazörünün, 14 hafif kruvazörünün, 61 muhribinin, 65 torpito botunun, 105 denizaltısının ve 62 hücum botunun denize çıkmağa hazır olanlarını hep birden toparlayıp neden İskenderiyedeki İngiliz filosuna taarruz etmedi?

Meselenin ruhunu bu sualin cevabı teşkil eder ve bu suale bizim bulduğumuz cevab şudur:

İtalyan donanması, İngiliz donanmasının kendisinden üstün ve yüksek olduğunu, onunla başa çıkamıyacağını, onu yenemiyeceğini kabul etmiştir.

Bu, bir ruh, bir iman, bir maneviyat meselesidir; frenklerin «Complex d'infériorité» dedikleri şeydir. Bu tabiri «Kendini hor ve hakir görme» diye tercüme etsem, bilmem, doğru olur mu?

Pehlivan veya boksör vardır ki karşısındaki hasmın kendisine üstünlüğünü önceden kabul eder ve «Yeniliceğim» diye korka korka er meydanına çıkar ve belki de galib geleceği halde mağlûb olur; kendisinin zâfını, hasmından aşağılığını kabul etmekle mağlûbiyeti de önceden kabul etmiştir.

İtalyan denizcileri de, başkumandanları da dahil olmak üzere, İngilizlerin kendilerinden üstün olduğunu kabul etmişlerdir. İtalyan ve İngiliz harb gemileri arasında vuku bulan her çarpışmada. İtalyanların sayıca ve sür'atçe üstün olmalarına rağmen kaçmaları, bu iddiamızın delillerini teşkil eder. Böyle imanı zayıf bir ordu veya donanma için, kat'i neticeyi istihsal edebilecek surette ciddî bir taarruza geçmeğe ve muzaffer olmağa imkân yoktur.

ABİDİN DAVER

Hatay barında tuhaf bir hâdise

Hesap görülürken birdenbire ışıklar söndü, müşterinin cüzdanı sırra kadem bastı

Evvelki gece Beyoğlunda «Hatay» barında bir hâdise olmuştur.

Ankarada taahhüd işleri yapan Ahmed isminde bir zat, arkadaşı Mustafa ile birlikte bara gelmiş, iki kadınla beraber bir masa başına oturup içmişlerdir. Geceyarısı, Ahmed, hesabı istemiş, on sekiz liralık bir masraf ödemiştir. Bunu müteakıb birdenbire elektrikler sönmüştür. Müşteri «aman para cüzdanım alındı» diye bağırmıştır. Birkaç dakika sonra elektrikler tekrar yanınca, bar sahibi ve müstahdemlerle müşteri arasında hararetli bir münakaşa başgöstermiştir. Müşteri, 500 lirasının çalındığını iddia etmiş, diğerleri, böyle bir iş yapmadıklarını söyliyerek protestoda bulunmuşlardır. Kavga, boğuşma şeklini almış, gürültü patırdıya polisler koşmuş, hepsini karakola götürmüştür. Daha önce, müstahdemlerden biri para cüzdanını yerde bulduğu kaydile müşteriye vermiş, diğer taraftan sahne halısı altından da bir miktar para meydana çıkarılmıştır. Bu suretle 389 lira bir araya getirilmiştir. Ahmed, bar sahibi ile müstahdemler tarafından dövüldüğünü, bar sahibi de bilâkis kendisine Ahmedin yumruk attığını söylemişlerdir.

Müddeiumumilikçe dün akşam Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesine yollanan 9 kişi, sorguya çekilmiştir. «Hatay» barının sahibi Hakkı Bayrakdarla kasadarları Zihni Torpil, Koço Siniri, garsonların şefi Salih Egemen, garsonlardan İbrahim Akgül, Serkis Tozkoparan, Ali Kılıç, Mehmed Karahan ve Nuri yelkenci, sorguya çekilenlerdir. Kendileri, kapanma saati geldiğinden elektriklerin kısmen söndürüldüğünü, müşterinin buna kızdığını, o sırada kaybolduğunu söylediği para cüzdanınının yerde bulunarak kendisine verildiğini, buna rağmen müşterinin mesele çıkardığını ileri sürmüşlerdir. Şikâyetçi Ahmedin, üzerine hücum edildiği ve karanlıkta meçhul bir el tarafından para cüzdanının zorla alındığı iddiasını ortaya atmıştır.

Hâkim Reşid Nomer; bütün bu bar mensublarının fotograflı ikametgâh vesikasına bağlanarak, serbest bırakılmalarına, tahkikatın yürütülmesi için dosyanın müddeiumumiliğe geri yollanmasına karar vermiştir.

YENİ ESERLER

Ufuk Çizgisi

Genc fikir adamlarımızdan Yunus Kâzım Köni yeni bir şiir kitabı neşretmiştir. Fiatı 50 kuruştur. Ve tevzi yeri Yeni Adam Gazetesi idare evidir.

ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
ÇOCUK KÜTÜBHANESİ, ÇOCUK DİSPANSERİ
Menfaatine: Bu akşam saat 20;30 da
FRANSIZ Tiyatrosunda MÜSAMERE
ÇOCUK KOROSU — MİKİ CAZ — RİTMİK ÇOCUK DANSLARI — ŞEHİR TİYATROSU artistleri tarafından temsil — Varyete numaraları
Her istikamete nakil vasıtaları temin edilmiştir.

Türke muhabbet.. Türkiyeye tahassür ve Türk inkılâbına hayranlık mevzulu
BÜYÜK BİR ŞARK FİLMİ
BİR TÜRKE GÖNÜL VERDİM
Kahramanlık, Aşk... Heyecan.,, İntikam ve Zafer,,,
Bugüne kadar eşi ve emsali görülmemiş TÜRKÇE SÖZLÜ, TÜRK MUSİKİLİ muazzam bir san'at harikası...
Memleketimizin en büyük musiki üstadlarının ve en güzel san'atkârlarının iştirakile tertib olunmuştur.
Pek yakında TAKSİM sinemasında

BU AKŞAM
SARAY
SİNEMASI
Sinemanın iki büyük ve dehakâr yıldızı
CLAUDETTE COLBERT
HENRY FONDA'yı
Foks Şirketinin en büyük ve şahane eseri olan
VAHŞİ KOŞU
Filminde takdim ediyor.. Fevkalâde bir figüran kadrosile zengin ve muazzam mizansenlerle çevrilmiş tamamen renkli. Aşk ve kahramanlık timsalidir.
Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız.

Amerikanın en parlak yıldızlarının yarattığı sönmez bir san'at güneşi
Bu perşembe akşamı LÂLE de doğacak
Dünyaya şaheserler.. Sinema âlemine zafer abideleri hazırlıyan
İRENNE DUNNE ve GARY GRANT'ın
Son muvaffakiyetleri olan Fransızca
GEL BARIŞALIM
Senenin en büyük süper filmidir.

Bu akşam SÜMER sineması
1940 harbinin ilk ve hakiki büyük filmi olup
MİREILLE BALİN
ERİC V. STROHEİM ve JEAN GALLAND
tarafından emsalsiz bir tarzda yaratılan
TEHDİD

Heyecan.. Harb.. Casusluk ve Aşk,, Halihazır vak'a ve hâdiselerini tasvir eden harikulâde şaheseri takdim ediyor.
Programa ÇOK MÜHİM BİR İLÂVE:
TAYYARE ile gelen YAKIN ŞARK DÜNYA HARB HAVADİSLERİ: Londranın bombardımanı — Londrada düşürülen Alman tayyareleri... Bay Çörçil'in müdafaa tertibatını teftişi.,, Atinaya gelen İtalyan esirleri ve Atinada yapılan şenlikler.. Arnavudluğa mütemadi Yunan asker sevkiyatı.. Yunanlıların Arnavudlukta ilerlemeleri.. GÖRİCENİN ZAPTI İÇİN HÜCUMLAR.,, Yunan ordusunun GÖRİÇEYE girişi ve halk tarafından sevincle karşılanması... Yunanlıların İtalyanlardan aldıkları harb levazımı.
Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız.

DİVRİKTE
Rıza Arslan Kitabevi
Bilûmum gazeteler bayii

En çok beğenilen TÜRK filmi
KAHVECİ GÜZELİ
Bugün matinelerde SARAY ve İPET'de
Bu akşamdan itibaren PERŞEMBE günü son matineye kadar
Yalnız İPEK sinemasında gösterilecektir.

RADYO

Bu günkü program

21/1/941 SALI

8,00 Program	18,30 Konuşma
8,03 Haberler	18,45 Müzik
8,18 Müzik (Pl.)	19,00 Müzik
8,45 Yemek lis.	19,30 Haberler
★	19,45 Fasıl
12,30 Program	20,15 Rad. G.
12,33 Müzik (Pl.)	20,45 Koro
12,50 Haberler	21,30 Konuşma
13,05 Müzik (Pl.)	21,45 Orkestra
13,20 Müzik (Pl.)	22,30 Haberler
★	22,45 Orkestra
18,00 Program	23,00 Caz (Pl.)
18,03 Caz (Pl.)	23,30 Kapanış

Doğum

Sadrazam Mustafapaşa hafidi merayi bahriyeden merhum Hamdi mahdumu yüksek mühendis Cemrul'un bir oğlu dünyaya gelmiş ğunu memnuniyetle haber aldık. lekete kıymetli şahsiyetler yeni bu büyük ailenin en yeni yavr uzun ömürler diler efradı ailesi ana babasına candan tebriklerimi narız.

İrtihal

Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar işleri fen heyeti yüksek mühendislerinden Mehmed Ali Artemel genc yaşında tutulduğu hastalıktan kurtulamıyarak 16/1/941 perşembe günü tedavi edilmekte olduğu Ankara ne hastanesinde ölmüştür.

Çok kıymetli bir fen adamı, ay manda temiz ve faziletkâr bir gen lan Mehmed Alinin genc yaşında mu ailesi ve bütün arkadaş ve daşlarını teessüre boğmuştur. Mer mun ailesine ve arkadaşlarına lığı dileriz.

***

Emekli süvari Albayı Aziz A vefat etmiştir. Cenazesi bugün 15 te Bakırköyünde Bağlar caddesi deki köşkünden kaldırılarak Ba camiinde namazı kılınacak ve köy mezarlığına defnedilecektir. Allah rahmet eyleye.

Bütün bir şehir dehşet içinde
Polisin bütün gayretleri boş gidiyor... Bir günde dört cinayet

Bu cinayetleri kim meydana çıkaracak ?
ALKAZAR SİNEMASININ YARIN MATİNELERDEN İTİBAREN Göstermeğe başlıyacağı
HAFİYE KÖPEK
Filminde bütün bunları göreceksiniz. Genc ve emsalsiz san'atkâr
TİM HOLT
ile A S isimli hafiye köpek taraflarından

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 68 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

Bu gün onun imdadına koşmaz, ötekilerin peşinden seğirtip yatağının başucuna oturarak, mükemmel surette yürüdüğünü, muhakkak surette iyi olacağını söyleyip yalan atarak onu teskin etmezsem, ne zaman ederim? Fakat, bu nevmidane yalanı söylemeğe cesaretim kalmamıştı. İçime korku girdi, o yalvaran, ısrarlı gözlerden, bu vahşi kalbin sabırsızlığından, hâkim olamadığım o yeisten, müthiş bir korku. Ve ne yaptığımı düşünmeden, kılıcımı ve kasketimi kaptım. Üçüncü ve son defa olarak, bu evden, bir katil gibi kaçtım.

***

Şimdi havaya ihtiyacım var, bir yudum hava! Boğuluyorum. Ağaçların arasında, gece, o kadar boğucu mu, yoksa fazlasile içtiğim şarabın tesiri mi bu? Ceketim, vücudümü, müthiş surette sıkıyor, yakamı açıyorum; kaputum, omuzlarıma o kadar ağır geliyor ki onu da çıkarmak isteyorum. Hava, bir yudum hava! Sanki kanım, derimden dışarı fışkırmak isteyor; kulaklarım uğuldayor, güm güm ötüyor. Hâlâ, koltuk değneklerinin o menhus gürültüsünü mü işitiyorum, yoksa şakaklarım mı atıyor? Hem, niçin koşuyorum? Ne olduydu? Düşünmeğe gayret edeyim. Hakikaten ne olduydu? Evet, aheste aheste, sükûnetle düşüneyim, kulaklarımdaki bu gümbürtüyü dinlemeden! Evet, nişanlandım... Hayır, beni nişanladılar... Ben bunu istemiyordum, aklıma bile getirmemiştim... Halbuki nişanlandım, şimdi, bağlıyım... Hayır... Doğru değil.., İhtiyara: İyi olduğu zaman, demiştim. Halbuki, hiç iyi olacağı yok... Vadim, yalnız bir noktada muteber... Hayır, hiç bir noktada muteber değil! Hiç bir şey olmadı, kat'iyyen bir şey olmadı. O halde, onu niçin öptüm, dudaklarından niçin öptüm?.. İsteyerek yapmadım. Ah bu merhamet, bu mel'un merhamet! Beni hep bu tarafımdan yakaladılar, işte şimdi esirleriyim. Usulü dairesinde nişanlandım, her ikisi de oradaydı, babası da öteki de, hizmetkâr da... Fakat istemiyorum, bu nişanlılığı istemiyorum... Ne yapmalı? Düşünelim! Ah bu iğrenc takırtı! Bu gürültü, artık beni mütemadiyen takib edecek, kafamı dövecek, o, peşim sıra, koltuk değneklerile mütemadiyen koşacak. Olan oldu bir kere, değişmez bir şekilde oldu. Onu aldattım. onlar da beni aldattı. Nişanlandım. Beni nişanladılar.

Ne oluyor? Ağaclar, niçin böyle birbirine doğru eğilerek sendeleyorlar? Ya yıldızlar, nasıl da zıplayor! Galiba gözlerim bulanıyor. Hele kafam ne kadar ağır! Ah, bu boğucu sıcak! Düşüncelerim tekrar vuzuh bulsa diye, alnımı bir yerde serinletmeliyim. Yahud, boğazımdaki bu bulantı verici şeyi gidermek için, bir parçacık olsun su içsem... Şu tarafta bir yerde, yol üstünde bir çeşme yok muydu? Önünden, atla, birçok defa geçmiştim. Hayır, onu geride bırakalı çok oldu. Deli gibi koşmuşum galiba. Şakaklarımın atması, bir türlü bitmek bilmiyen bu müthiş zonklamanın sebebi o. Evet, bir şey içmek lâzım! Sonra, daha iyi düşünebileceğim.

İlk tesadüf ettiğim alçak evlerden birinde, yarı örtülü bir pencerenin arkasında, bir petrol lâmbasının ışığı yanıyor. Ha! Hatırlayorum, burası, varoşlardaki meyhane. Yük arabacıları, sabahleyin ısınmak için, buraya uğrayıp şnaps içerler. Girip bir bardak su, yahud bir alkol içsem. Evet, gireyim, ne olursa olsun bir şey içeyim. Daha fazla düşünmeden, susuzluktan ölen bir kimse gibi hırsla kapıyı ittim.

Adi neviden bir tütün kokusu genzime doldu ve boğazımı tıkadı. Dibde, şişeler dizili tezgâhı görüyorum. Tezgâhın önünde bir masa var ,etrafına işçiler dizilmişler, kâğıd oynayorlar. Bir Ühlan neferi, arkası bana dönük, tezgâha yaslanmış, meyhaneci kadınla şakalaşıyor. Hava cereyanını hissedip dönüyor, fakat döner dönmez, ağzı, korkudan, bir karış açılıyor. Derhal doğruluyor, topuklarını birleştiriyor. Niçin bu kadar korktu? Ha, evet! Her halde, meyhaneyi teftişe geldiğimi zannetmiş olacak. Çoktanberi kışlaya dönüp yatağına yatmış olması lâzımdı. Meyhaneci kadın da, endişe ile bana bakıyor, ameleler, bir lâhza, oyunlarını bırakıyorlar. Halimde, mutlaka, nazarı dikkatlerine çarpan bir şey var. İş işten geçtikten sonra, birdenbire anlayorum. Burası, yalnız neferlerin devam ettiği bir yerdir. Zabıta sıfatile buraya girmemekliğim lâzım. Dönüp gitmek icab ediyor.

Fakat meyhaneci kadın ilerlemiş, ne arzu ettiğimi, hürmetle soruyor. Buraya geldiğimden dolayı itizar etmem lâzım. Rahatsız olduğumu söylüyorum. Bana bir soda ve bir konyak verebilir mi diye soruyorum. Kemali ihtiramla «Elbette efendim!» diyor ve çabucak uzaklaşıyor. Niyetim, tezgâhta bunu hemen içip gitmek. Fakat, birdenbire, lâmba titreyor, şişeler, durdukları raflarda kımıldayorlar, ayaklarımın altından, döşeme kayıyor, ve ben sendeleyorum. Oturmalı, diye düşünüyorum. Ve bütün kuvvetimi toplayıp, boş bir masaya doğru, sallanarak gidiyorum. Ismarladığım şeyleri getiriyorlar. Sodayı bir dikişte içiyorum. Soğuk soğuk iyi geliyor. Şimdi ağzımın acılığı azalıyor. Alkolü de içince. gitmek üzere kalkıyorum, fakat imkânı yok. Ayaklarım yere geçmiş gibi. başım derin derin uğuldayor.

Bir konyak daha ısmarlayorum, bir sigara çıkarıyorum. Yakıyorum. Bir parça daha oturayım, diye düşünüyorum. Ve başım ellerimin arasında, bu gün öğleden sonra, orada olup bitenleri düşünüyorum. Demek oluyor ki, ben nişanlandım... Nişanladılar... Fakat bu şimdilik sayılmaz... Hayır, kaçamak yok, sayılır... Onu, isteyerek, dudaklarından öptüm. Fakat, sadece onu teskin etmek için ve iyileşmiyeceğini bildiğimden dolayı böyle yaptım... Bir çuval gibi yere yıkılmadı mı?.. Böyle bir mahlûkla da evlenilmez ya! Bu, kadın değil, şey... Fakat bunlar benim yakamı bırakmıyacaklar, ihtiyardan, mahzun, iyi yüzlü, altın gözlüklü cinden kurtulamıyacağım... Bana yapışacak, mel'un merhametime yapışacak. Yarın, bu meseleyi, bütün şehirde anlatacaklar, gazete ile ilân edecekler, gerilemeğe imkân kalmıyacak... Annem, babam, başkalarından işitmesinler, yahud gazetede okumasınlar diye, aileme şimdiden haber vermek müreccah olmaz mı? Niçin ve nasıl nişanlandığımı, izdivacın hemen yapılmıyacağını, bunun zayıf bir ihtimalden ibaret olduğunu, bu işe sırf merhamet yüzünden girdiğimi anlatsam! Ah, bu merhamet, bu mel'un merhamet! Fakat alaydakiler bunu anlamıyacaklar, arkadaşlarımdan hiç birisi bunu anlamıyacak. Steinhubel, Balinkay için ne demişti: «İnsan kendini satınca, hiç değilse pahalıya satmalı...» Aman yarabbi, ne diyecekler? Bu şeyle... Bu mahlûkla nesil olup da nişanlanabildiğimi, ben kendim de bir türlü anlayamıyorum.

Hele Daisy hala bunu işitirse... Kurnaz kadındır, kanmaz, şakaya gelmez. Asalet ve şan bahislerinde üstüne adam yoktur, derhal Gotha'yı karıştıracaktır. Kekesfalvanın adı, vaktile Lammel Kanitz olduğunu, Edit'in yarı yahudi olduğunu iki gün sonra öğrenecek. Allede yahudi bulunmasından nefret eder... Annemi kandırmak kolay, paranın, onun üzerinde tesiri vardır Kekesfalva altı milyon, yedi milyon demiştir... Fakat parası kendinin olsun, dünyanın bütün altınını verseler, gene kızını almağa niyetim yok... İyileştiği zaman ,demiştim, ve ancak o zaman diye şart koşmuştum... Fakat bunu onlara nasıl anlatmalı? Alaydakilerin hepsi, ihtiyarı zaten biliyorlar, böyle işlerde de, müthiş surette alıngandırlar... Alayın şerefi meselesi... Bunu bilirim... Balinkayı bile affetmemişlerdir. Bıyık altından güle rek: «Kendini sattı, diyorlar. O Holandalı acuzeye sattı.» Koltuk değneklerini de görecek olurlarsa... Hayır, aileye hiç birşey yazmamağı tercih ediyorum, şimdiilik, hiç kimse bir şey bilmesin! Herkesin benimle alay etmesini istemiyorum! Fakat istihzalarından nasıl kurtulmalı! Holandaya gidip, Balinkayı bulsam? Daha reddetmedim, ne zaman istesem Rterdama gidebilirim, Kondor, kendi etiğini kendi biçmiş... Bu işi düzeltmeçaresini kendi bulsun, herşeyden o mul... Gidip onu görmek ve artık tahammülüm kalmadığını anlatıvermek doğru hareket olacak... Bir yulaf çuvgibi yere düşmesi ne müthiş şeydi... kızla da evlenilmez ya... Evet, deKondor'u bulup, ben gidiyorum düğeğim... Derhal onun evine gideyim Arabacı! Arabacı!... İyi ama, nerede otruyordu? Ha! Evet, Floriani sokağında Numarası neydi? Doksan yedi.. Çabuk, arabacı, iyi bir bahşiş var... Çabuk, acet!.. İşte geldik, doktorun oturduğu rab evi tanıyorum, dönemecli, pis merdiveni tanıdım. Bereket versin, merdivdik!... O, koltuk değneklerile peşimgelemez, yukarı çıkamaz, hiç değildeğneklerinin taktakını işitmiyeceğieminim... O ne? Bu sarsak hizmetçi kakapının önünde mi?.. Bu cadı, her kika burada mı bekler? «Doktor evmi?» «Hayır, hayır, fakat girin, neredese gelecek.» Pis çingene karısı! Peki, oturup bekliyelim. Bu adamı da beklemek lâzım... Evinde bulunmaz Aman, bari, kör kadın, gene ayaklarımı sürüye sürüye ortaya çıkmasa.. Bu sfer, vücudüne tahammül edemem, sinirlerim bu bitmez tükenmez hatır sayılardan bıktı artık... Aman yarabbi! İşte geliyor bile... Yandaki odadan ayak sesini işitiyorum.. Hayır, çok şükür değil, o olamaz; onun adımları bu kadar kuvvetli değil. Başka biri olacak

HARB VAZIYETI

(Baştarafı 1 inci sahifede)

dandaki İngiliz kıt'aları burayı işgal ve istirdad etmişlerdir.

Bu hareketin büyük bir taarruzun mukaddemesi olup olmadığını, ancak harekâtın inkişafile öğreneceğiz. Habeşistana taarruz için yağmur mevsiminin bitmesini bekliyen İngilizlerin, bu mevsim geçtiği için, esaslı bir taarruza geçtiklerine hükmetmek lâzım geliyor. Çünkü İngilizler Kassala'yı aldıktan sonra Eritre'ye girmişler ve Musavva'ya doğru ilerliyerek iki mühim müstahkem mevkii zaptetmişlerdir. Kızıl denizdeki bu İtalyan limanları bombardıman edilmiştir. Bütün bunlar esaslı bir taarruzun alâmetleridir. Bunu teyid eden diğer deliller de vardır.

Şarkî Afrikadaki İtalyan topraklarını (yani Eritre - Habeşistan - Somali) yi saran geniş İngiliz arazisinde hayli büyük kuvvetler tahşid edildiği gibi, Habeşistanda isyan tertib edilmiş, müsellah kuvvetler hazırlanmış, Habeş İmparatoru Hartuma yerleşmiş ve oradan Habeş hududuna girerek kendisine sadık kabile reislerile görüşmüş, onları İtalyanlarla mücadeleye teşvik ve tahrik etmiştir.

Dün de kısaca bahsettiğimiz gibi beş ay evvel, Sudan hududundan 600 ilâ 800 kilometre içeri giren bir İngiliz talim ve terbiye heyeti, Habeşlilere yeni silâhlar vermiş, bunların istimalini öğretmiş, Habeş cengâverlerini talim ve terbiye ederek yeni bir ordu teşkil etmiştir. Gerek bunun ifşası, gerekse Habeş İmparatorunun Hartum'da Habeş gönüllülerinden mürekkeb bir ordunun başına geçtiğinin ve Habeş hududlarına gidip şeflerle görüştüğünün ilânı, hep Şarkî Afrikada da İngiliz müdafaa devrinin bittiğine ve taarruz devrinin başladığına delâlet eden işaretlerdir.

İtalyanların Şarkî Afrikada mühim kuvvetleri vardır. Bizim radyo gazetesi, vaktile İtalyanların İngilizlerden 2 -3 misli fazla kuvvetli olduklarını söylüyor. Bugün bu eski sayı üstünlüğü kalmamıştır. Çünkü, İngilizler, bir taraftan Sudan ahalisinden asker yazdıkları gibi diğer taraftan Hindistandan, Avustralyadan, Yeni Zelândadan ve diğer Afrika müstemlekelerinden askerler getirmişlerdir.

Şarkî Afrikadaki İtalyan kuvvetleri çok dağılmağa mecbur kalacaklardır. Çünkü, Habeşistanda yer yer patlak veren isyanları bastırmağa çalışacakları gibi Kenya'dan, Uganda'dan da taarruza uğrayacaklardır. Buralarda da Cenubî Afrika dominyonunun ve Rodezya müstemlekesinin gönderdiği hattâ Belçikanın Kongo müstemlekesinin göndereceği kuvvetler vardır. Şarkî Afrikanın İskenderiyeden Ümid burnuna kadar birbirile hemhudud bütün arazisi ya İngilterenin, yahud İngiterenin müttefiklerinin elindedir. Buralardan mübarek Nilin suları gibi akacak olan İngiliz kuvvetlerine karşı, İtalyanlar tamamile mahsur bir vaziyettedirler. Bütün «Eritre - Habeşistan - Somali» mıntakası muhasara edilmiş muazzam bir kale halinde bulunuyor. Bir kale ki içinde de düşman vardır. Libya'ya kaçamak suretile mahdud miktarda asker ve malzeme göndermek kabil olsa da Şarkî Afrikaya en küçük yardım dahi mümkün değildir. Böylece İtalyanın Şarkî Afrika İmparatorluğu, her mahsur kale gibi ergeç sukuta mahkûmdur.

Geçenlerde gazetelerde bir haber vardı: İngiltere hükûmeti Habeşistandaki İtalyan çocuklarının ve kadınlarının çıkarılmasına müsaade edeceğini bildiriyordu. Bu civanmerdliğin sebebi şimdi anlaşılıyor. İsyan eden ve daha da edecek olan Habeş kabilelerinin, bir kaç sene evvel kendilerini iperit gazile bilâ merhamet yakmış olan İtalyanların erkeğine de kadınına da, çocuğuna da acımıyacakları ve ellerine geçen her İtalyalıyı mızraktan geçirecekleri muhakkaktır. İngiltere, ölüme mahkûm İtalyan kadın ve çocuklarına acıdığı için, onların Habeşistandan çıkmalarına müsaade etmiştir.

İngiliz radyosunun dün gece verdiği malûmata göre, Kassala'yı istirdad eden İngiliz kuvvetleri Şarka doğru taarruz ederek Eritre dahilinde 30 - 40 kilometre mesafede, iki müstahkem mevkii, bilâ mukavemet zabtetmişlerdir. İtalyanları takib eden İngiliz birlikleri, ric'at eden düşmanla temasa gelmişlerdir. Kassalada iki İtalyan tümeni, burada çok gayretli ve faal bir İngiliz kumandanının, düşmana nispetle küçük bir kuvveti, gayet canlı bir şekilde kullanması sayesinde, bir türlü ilerleyememişler, fena halde hırpalanarak nihayet daha sıkı bir darbe karşısında ricate mecbur olmuşlardır. İngilizler Kassalaya nazaran, Habeşistanın tamamile öteki ucu demek o'an Kenyada da arazi kazanmışlar ve İtalyanlara ağır zayiat verdirmişlerdir.

Kassala'nın istirdadı, Sudanı ve Sudanın merkezi Hartum'u, zayıf da olsa, bir istilâ tehlikesinden kurtarmıştır. İtalyan ordusunun Sudandan geçerek Nil vadisini takiben Mısıra ineceğini tahmin edenlerin ise, İtalyanlar hesabına çok nikbin davrandıkları anlaşılıyor.

Diğer cephelerde

Libyada vaziyette tebeddül yoktur. Arnavudlukta, Yunanlılar, mahdud mevziî faaliyetlerde bulunarak bazı yerlerde ilerlemişlerdir. Külliyetli ganimet ve bir çok esir aldıklarını bildiriyorlar. İngiliz tayyareleri Berat'ı bombardıman etmişlerdir.

***

Bir muallimin vefatı

Cemiyetimiz üyelerinden Kumkapı orta okulu Türkçe öğretmeni Ahmed Hamdi Erkmen'i aramızdan maalesef ebediyen kaybettik. Kederli ailesine ve sayın arkadaşlara taziyetlerimizi sunarız.

Ankara Borsası 20/1/1941

Londra	1 Sterlin	5,24
Nevyork	100 Dolar	132,20
Cenevre	100 İsv. Frc.	29,6875
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	1,6225
Madrid	100 Peçeta	12,9375
Belgrad	100 Dinar	3,175
Yokoha.	100 Yen	31,1375
Stokholm	100 İsveç K.	31,005

Esham ve tahvilât

1938 %5 ikramiyeli		19,78
Sıvas - Erzurum	2	19,45
» »	3	19,45

İkinci Cephe mi?

[Başmakaleden devam]

lesi yoksa da onun bu sahada ne vakit harekete geçeceğini de yalnız İngiliz genelkurmayı bilir. Belki bir sene sonra, belki müsaid fırsat elverirse yarından sonra. Almanya için Manş üzerinden İngiliz adalarına geçmek teşebbüsü tahakkuk ettirilemiyecekse günün birinde Avrupa karasının şimal garbında, her hangi bir noktaya yapılabilecek bir İngiliz ihrac hareketi ihtimaline karşı koymak ihtiyacı ortadan kalkacak değildir. Yani Büyük Britanya adasını istilâ teşebbüsü akim kalmakla garb cephesi ortadan kalkmış olamaz.

Eğer Rumanyadaki Alman tahşidatı yeni hedeflere hareket maksadını istihdaf ediyorsa her şeyden evvel bu harbde tek cephede savaşmaktan ibaret Alman prensipinin terkolunmakta bulunduğu anlaşılır. Tek cephe prensipi kuvvetleri müteaddid cephelere ayırmaktaki zayıflıktan korunmak için idiyse şimdi bu prensipin terkolunmakta bulunmasının elbette derin sebebleri ve derin manaları olmak lâzımdır. İkinci cepheler Almanya için zayıflatıcı külfetleri tazammun ettikleri kadar kat'î netice temininden de uzak hareketlerdir.

Şimdi Rumanyadaki tahşidatın açmaları ihtimali olan cephelere bakabiliriz. Bunların ilk ihtimali Akdeniz vaziyetine taallûk eder. Totaliterler hesabına bu bölgedeki savaşların idaresi İtalyan hissesine ayrılmıştı. Hatta Arnavudluk üzerinden Yunanistana vaki İtalyan taarruzu esnasındaki münakaşalar arasında Almanya bu İtalyan hareketine muvafakat edip etmediğini izah etmemek için sadece bu tarafların İtalyan harekât sahaları olduğunu ifade ile iktifa etmişti. İtalyanın Akdeniz havzasındaki muvaffakiyetsizliği Almanyayı bu tarafa doğru bir cephe açmak lüzumuna icbar etmiş olduğuna hükmetmek lâzım gelir.

Ancak ilk hamle olarak Arnavudlukta İtalyanın yardımına yetişmek için ya Bulgaristandan, ya Yugoslavyadan veya her ikisinden de geçmek ve binaenaleyh bu memleketleri çiğnemek mecburiyeti vardır. Bulgaristanla Yugoslavyanın böyle bir istilâ ve işgale muvafakat edivereceklerі muhakkak olmasa gerektir. Bu memleketlerin hürriyet ve istiklâline dokunmadan bir geçiş hakkı istenileceğinden ve alınacağından bahsetmeğe tabiî yer yoktur. Daha ileride harbedecek Alman kuvvetleri gerilerinden emin olmak için bu memleketleri tamamen istilâ ve adamakıllı işgal etmek mecburiyetindedirler.

Böylelikle Avrupa şark cenubunda garbdaki kadar ehemmiyetli büyük bir cephe açılmış olacağını izaha hacet bile yoktur. Ve zamanla bu cephe alabildiğine sertleşmek ve büyümek istidadını haizdir.

Rumanyadaki Alman tahşidatının ilk hatıra gelen bu ihtimalinin yanında başka ihtimalleri düşünmeğe yer var mı? Elbette var. Meseleyi tetkik edenler bu ihtimali üstü kapalı bir tabirle şarka doğru diye ifade ediyorlar. Şimdilik derhal doğrudan doğruya şarka doğru olmasa bile Balkanlar Rusyanın emniyet sahalarını teşkil ettiği cihetle biz çok çetin olan bütün bu yeni macerada şimal komşumuzun evvel ve âhır çok hassas büyük bir mevkii olduğunu ve olacağını kayid ile iktifa edebiliriz.

YUNUS NADİ

İtalyanların yeni müdafaa hatları

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 20 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 227 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde kayda değer bir şey yoktur. Havalar fena gitmeğe devam etmektedir. Tayyarelerimiz düşman üslerini müessir surette bombardıman etmişlerdir. Kıt'alar ve bazı servisler mitralyöz ateşi altına alınmış ve bombardıman edilmiştir.

İtalyan propagandasını tekzib

Atina 20 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

İtalya, her gün dahilde maruz kaldığı darbelerin tesirini azaltmak için hakikî bir gündelik yalan haber endüstrisi vücude getirmiştir. Bu gün de sözde Atinada hüküm süren ve Yunan ve İngiliz zabitleri arasında çıktığı iddia edilen hâdiseler hakkındaki yalanları kaydedelim:

İtalyan propagandası, Yunanistandan Balkan hükûmet merkezlerine gelen yolcuların İtalyanların Selâniğe yaptıkları akınlar neticesinde husule gelen tahribatın halkın maneviyatını sarstığını ve bütün memlekette gıda maddeleri sıkıntısı çekildiğini söylediklerini iddia etmektedir.

Nihayet İtalyan propagandası, Yunanistanın bir miktar mühendis ve doktoru silâh altına aldığını müşahede ederek bundan, Yunanistanın yakında hezimete uğrayacağı manasını çıkarmaktadır.

İtalyan radyoları, dinleyicilerinin aklı selimine itimadımız olduğundan bu dedikoduları tekzib etmek lüzumunu hissetmiyoruz. Harbde bulunan bir memleketin manevî barometresi daima muharebe meydanlarından gelen haberlere bağlıdır. Meselâ, Yunanistan, ordusunun her gün ilerlediğini, hatta bir Toscana kurdları alayının bayraklarına nakşettiği zoolojik korku sembolüne rağmen esir edilerek bir kuzu haline getirildiğini, Yunan efkârı umumiyesi de deniz yolile İngiltereden Yunanistada mühim bir kafile geldiğini öğrendiği zaman, nihayet Yunan milletinin arasıra çektiği kahve sıkıntısından başka hiç bir sıkıntısı olmadığı meydanda iken Yunan milletinin zafere karşı olan itimadı gün geçtikçe kuvvetlenmekte ve maneviyatı gittikçe yükselmektedir.

Yunan zayiatına gelince, bilhassa Yunan kıt'alarının şimdiye kadar elde ettikleri neticeler, gözönünde bulundurulursa uğranılan zayiatın cidden pek hafif olduğu kat'iyetle tekrar edilebilir.

Yunan - İngiliz münasebetleri ise bir kardeşlik ve samimiyet havası içinde devam etmektedir.

İngiliz havacılığı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tayyarelerini mağlûb etmiş olan birinci Spitfire'in müştakkatındandır. Aylardanberi imal edilmekte olan bu üç numara Spitfire'in meselâ bir sene evvel elde edilmesine imkân olmıyacak suretlerle bazı yüksekliklere kadar çıkabilmekte olması tayyarecilik hesabile iştigal edenleri hayretlere düşürmüştür.

Bu tayyarenin sür'ati hakkında bir şey söylemek caiz değilse de bu sür'atin 650 kilometreyi pek uzaktan tecavüz etmekte olduğunu kaydetmekte beis yoktur. Silâh olarak hem top ve hem de mitralyöz ile mücehhez olması bu yeni Spitfireleri geçen yaz muharebelerinde o kadar mühim bir rol oynamış olan ilk Spitfirelere nazaran daha çok tehlikeli ve müthiş bir tahrib vasıtası haline getirmektedir.

Diğer taraftan Britanya havacılığı dört motörlü Spitfire muharebe ve bombardıman tayyaresile bihakkın iftihar etmektedir. Bu tayyare Amerikalıların uçan kalelerinden daha büyük ve muharebenin bidayetinde Fransada harbetmiş olan ilk Hurrican avcılarından daha sür'atlidir.

Gazetenin havacılık muhabiri bundan sonra mütaleasına şu tarzda devam etmektedir:

«Öyle zannediyoruz ki İtalyan havacılığının İngiliz hava kuvvetleri karşısındaki hacil vaziyeti Mareşal Göring ile İtalyan hava kuvvetleri başkumandanlığı arasında şiddetli hâdiselere sebebiyet vermiştir.

Bu dakikada Libyada filen İtalyan tayyareciliği diye bir şey kalmamıştır. Daha Hurricanlar oraya gönderilmeden evvel bile Gladiatör tayyareleri İngiliz havacılığının daha şimdiden ilkbahar muharebelerine hazırdır. Ve ortada muhakkak olan bir nokta vardır ki o da ilkbaharda yapılacak bütün muharebelerin yalnız İngiltere toprakları üzerinde yapılmıyacağı meselesidir.

Maltada son iki gün zarfında Alman bombardıman tayyareleri en aaşğıdan 25 zayiat vermişlerdir. Bu rakam geçen çarşamba günü düşürüldüğü bildirilmiş olan on Alman tayyaresine ilâve edilirse İngiliz havacılığının aktif kısmına 35 tayyare kaydetmek icab eder.

Maltaya son yapılan ve birbirini takib eden üç hücum da bir İngiliz tayyaresine mukabil asgarî 15 Alman tayyaresinin düşürülmesile neticelenmiştir.

Alman tayyare kuvvetlerinin Akdeniz hâkimiyetini İngiliz tayyarelerinin elinden almak için on gün evvel başladığı hücumdanberi ise bütün zayiatı 100 tayyareyi geçmiştir.

Bu sebebledir ki Almanlar toplamış tabiyelerini değiştirmektedir. Diğer taraftan Sicilya kanalından geçen İngiliz gemi kafilesine hücum ve bilâhare Maltaya taarruz eden Alman bombardıman tayyarelerine İtalyan avcıları refakat etmişken son hücumlarda Almanlar zayiatlarını azaltmak için Alman avcı ve muharebe tayyarelerini kullanmıya mecbur olmuşlardır.

İngiltere üzerinde

Londra 20 (a.a.) — İngiliz hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Dün gece, düşman tayyareleri İngilterenin cenub ve cenubu şarkisinde muhtelif yerlere ve Londra mıntakasında bazı yerlere bomba atmışlardır. Düşman akınları sabahtan evvel bitmiştir.

Yüksek infilâklı bombalar bazı yerlerde hasara sebebiyet vermişse de hücumların hiç biri şiddetli olmamıştır. Bir cenub şehrinde çıkan müteaddid yangınlar sür'atle söndürülmüştür. Çok az zayiat vardır. Gece, iki düşman bombardıman tayyaresi düşürülmüştür.

5 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 20 (a.a.) — Bu gün öğleden sonra bildirildiğine göre, dün gece beş düşman bombardıman tayyaresi düşürülmüştür. Bunlardan dördünü hava defi bataryaları düşürmüştür.

Alman tebliği

Berlin 20 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği :

Muharebe tayyarelerinden ve Stukalardan mürekkeb kuvvetli hava teşekkülleri, dün yeniden Maltada La Valette limanına hücum etmiştir. Büyük çapta birçok bomba, yeniden, rıhtıma bağlı bulunan tayyare gemisine ve dokta bir torpito muhribine ve limanda iki ticaret gemisine isabet etmiştir. Tezgâh tesisatına, doklara, fabrika tesisatına ve La Valette tersanesine diğer isabetler kaydedildiği ve yangınlar çıktığı müşahede olunmuştur. Alman ve İtalyan himaye tayyareleri, beş İngiliz avcı tayyaresi düşürmüştür.

İngiltere üzerine yapılan müsellâh keşif uçuşları esnasında Harwich'in 25 kilometre cenubu şarkisinde bir kafile içinde seyretmekte olan sekiz bin tonilâtoluk bir vapura tam bir isabet kaydedilmiştir. Bu vapur, yana yatarak derhal yanmağa başlamıştır.

Fena havaya rağmen, Alman muharebe tayyare teşekkülleri, dün gece, Londrada ve Southampton'da askerî ehemmiyette hedeflere muvaffakiyetli hücumlar yapmışlardır. İngilterenin cenubu şarkî sahilinde diğer limanlar üzerine de bombalar atılmıştır.

Dün tayyarelerimizden beş tanesi dönmemiştir.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 20 (a.a.) — Tebliğ:

Alman hava kuvvetlerine mensub bombardıman teşekkülleri refakatlerinde İtalyan ve Alman avcıları olduğu halde Maltada Valetta deniz üssüne pike hücumları yapmışlardır. Limanda bulunan gemilere, tersaneye ve liman tesisatına birkaç kere isabetler kaydedilmiştir. Bir vapur batırılmıştır. Evvelce birkaç darbeye maruz kalmış olan «Illustrious» tayyare gemisine büyük çapta bombalar isabet etmiştir.

Alman ve İtalyan refakat avcı tayyareleri altı düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Av tayyarelerimizden birile 4 Alman bombardıman tayyaresi üslerine dönmemişlerdir.

Bu gün fecir vakti düşman tayyareleri cenubî İtalyada bir mahalle bombalar atmışlardır.

Askerî istihkâmlarda hiç bir hasar husule gelmemiştir. Sivil halk arasında da iki hafif yaralı vardır.

Londrada tahrib edilen binaların nispeti

Londra 20 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansının bildirdiğine göre, düşmanın hava hücumları neticesinde Londrada tahrib edilen binaların nispeti, Londrada mevcud inşaatın yüzde ikisine tekabül etmektedir.

Mrl. Pétain teslim mi oluyor?

[Baştarafı 1 inci sahifede]

den hükûmete dahil olacaktır. Laval'in Mareşalla görüşmelerinden bir gün evvel cuma günü Amiral Darlan ile görüştüğü bildirilmektedir.

Wichy'de neşredilen tebliğ

Vichy 20 (a.a.) — Havas:

Petain - Laval mülâkatı münasebetile şu tebliğ neşredilmiştir:

«Mareşal, 13 kânunuevvelde Lavalden yüksek dahilî siyaset sebebleri yüzünden ayrılmıştır. Muhtelif Paris gazetelerinin istismarda tereddüd etmediği bazı kargaşalıklar dolayısile, bu yüksek sebebler efkârı umumiyeye tamamile izah olunamaz.

Devlet reisi, her zamandan daha ziyade Fransızların kendi etrafında birleşmesini arzu etmekte ve işgal makamları ile Fransız hükûmeti arasındaki iyi münasebetlere halel getirebilecek suitefehhümleri izaleyi istemektedir.

Allier eyaletinde La Ferte istasyonunda devlet reisinin vagon salonunda vukua gelen görüşme neticesinde, dünkü tebliğ neşrolunmuştur.

İyi haber alan mahfillerde şu cihet tasrih edilmektedir ki Mareşalın bütün Fransadaki prestiji, devlet reisine, dahilî ve haricî siyasette hiçbir değişiklik yapmıyan böyle bir teşebbüste bulunmak imkânını vermiştir.

Dahilî siyaset bahsinde, millî inkılâb hareketine devam edileceği bedihidir.

Haricî siyaset bahsinde şu cihet hatırlanmaktadır ki kânunuevvelde vukua gelen kabine değişikliği, Mareşal Petain'in Fransanın enternasyonal hattı hareketinin değişmeden kalacağını tebarüz ettiren bir şahsî mesajı ile Hitler'e bildirilmişti.

Devlet reisi, son zamanlarda Amerikan basınına verdiği bir beyanatta, ayni meseleye yeniden temas ederek:

«— Fransanın Avrupa kıt'asının tanzimine iştirak etmeyi ve Avrupada ve dünyada sağlam ve devamlı bir sulh kurmak ümidi ile dürüst bir surette iş birliği yapmayı kuvvetle istemekte olduğunu» tebarüz ettirmişti.

İyi haber alan mahfiller şu ciheti de ilâve etmektedir ki meşgul veya serbest Fransanın ve ayni zamanda denizaşırı Fransanın şefi olmakta devam eden Mareşal, herkes tarafından kendisine tanınmış bulunan mutlak otoriteyi tam olarak muhafaza etmektedir ve dün olduğu gibi bugün de nazırlar kendisine karşı mes'ul bulunacaklardır.

Paris matbuatına yazdırılanlar

Paris 20 (a.a) — D. N. B. bildiriyor:

Paris basını, (Alman işgali altındaki Fransız gazeteleri) devlet reisi Mareşal Petain ile Perrie Laval arasında vukua gelen görüşmenin son haftaların en mühim hâdisesini teşkil ettiği fikrindedir.

Umumiyetle izhar edilen kanaate göre, Fransanın 13 kânunuevveldenberi içinde bulunduğu buhran, şimdi anî bir hal suretine raptedilecektir. Paris gazetelerinin tebarüz ettirdiğine göre, Fransız hükûmeti, Fransanın kalkınması ve düzelmesi için mümkün olan yegâne yolu teşkil eden yola, yani Almanya ile iş birliği yoluna girmiştir.

Petit Parisien şöyle demektedir:

Bu anlaşmanın neticesi şu olacaktır ki haziran 1940 ın acı tecrübelerinden sonra açıkça bir Fransız - Alman iş birliği siyasetini tasvib etmiş olan şahsiyetlerin hepsi, şimdi, Fransaya lâyık olduğu rolü temin için birleşeceklerdir. Laval, Marque ve Flandin, devlet reisinin idaresi altında hükûmete iştirak etmelidirler. Fransanın kuvvetli ve müttehid bir hükûmete ihtiyacı vardır. Şimdi son bir fırsat karşısında bulunulmaktadır. Ve bu fırsatı kaçırmamak lâzımdır.

Tabiiyetten iskat edilen 250 Fransız

Cenevre 20 (a.a.) — D. N. B.

Vichyden alınan haberlere göre, Fransız müstemlekelerinde ve yabancı memleketlerde bulunan 250 Fransız, vatandaşlıktan ıskat edilmiştir. Nazırlar heyeti, dün bu husustaki kararları tasvib eylemiştir.

Fransa ile İngiltere arasında bir anlaşma olmamış

Cenevre 20 (a.a.) — D. N. B.

Vichyden alınan haberlere göre, salâhiyettar Vichy mahfilleri, Fransa ile İngiltere arasında Hindiçini bahsinde ticarî müzakereler yapılmakta olduğu hakkında yabancı memleketlerde dolaşan şayiaları yalanlamaktadır.Ezcümle Hindiçinî bankası umum müdürü Hanay'ın İngiliz makamlarile gizli müzakerelerde bulunmak üzere Tokyoya gitmiş olduğu haberi tekzib edilmektedir.

İngiliz gazetelerinde tefsirler

Londra 20 (a.a.) — Laval'in istifasını mucib olmuş olan bütün anlaşmazlıkların ortadan kalktığına dair Vichyde yapılan resmî beyanatı bahis mevzuu ederek Reuterin siyasî muharriri şunu yazıyor:

«Muhakkak ki devam etmekte olan Alman tazyikinin bir neticesidir. Alman hükûmeti şimdi her halde daha büyük bir tazyik yapacaktır, taki Laval tekrar kabineye girsin ve feci akibeti hatırlarda olan Avusturyadaki Schucghnig hükûmetinde Seyss İnguart rolünü oynasın. Öyleye benziyor ki Almanya Laval'i hariciye nazırı olarak görmek istiyor. Hitler'in Mussolini ile mülâkatta bulunmadan evvel bu barışı beklememiş olması da muhtemeldir. Çünkü Fransanın oynıyacağı rol, mihverin Akdenizde bugüne ve istikbale aid bütün plânları üzerinde mühim tesir yapacaktır. Akdeniz harb sahnesinin gitgide daha fazla Alman hesablarına girmekte olduğu anlaşılıyor.»

HABEŞİSTANDA

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Mettemma mıntakasında kuvvetli keşif faaliyeti olmuştur.

Kenyada seyyar müfrezelerimiz daima taarruz halinde bulunarak düşmana ağır zayiat verdirmekte ve ilerlemektedir.

İngiliz bombardımanları

Kahire 20 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri karargâhının bu günkü tebliği:

Şarkî Trablusta, hava şartları, dün, hava hareketlerini mühim surette tahdid etmiştir. Bununla beraber keşif ve avcı tayyarelerimiz ileri mıntakada bir çok devriye uçuşları yapmışlardır.

Arnavudlukta Berat'a karşı muvaffakiyetli bir akın yapılmıştır. Yüksek infilâk ve yangın bombaları askeri tecemmüler veotomobil nakliye kolları üzerine düşmüştür. Keza şehrin şarkında binalara isabetler olmuş ve birçok yangın çıkarılmıştır.

Şarkî İtalyan Afrikasında, 18 - 19 sonkânun gecesi Tessenein'in cenubu şarkisinde düşmanın topçu mevzilerine ve motörlü nakliye kollarına bir taarruz yapılmıştır. Bütün bombalar hedef tutulan mıntakaya düşmüşse de taarruzun neticeleri tamamile tespit edilememiştir. Aynı gece Massua'ya iki defa taarruz edilmiştir. Yangınlar çıkmış ve hava defi bataryalarının ateşine rağmen taarruz muvaffakiyetle neticelendirilmiştir. Assab ve Hargeisa üzerine de başkaca taarruzlar yapılmıştır.

Bütün bu hareketlerden bütün tayyarelerimiz zayiatsız dönmüştür.

Habeşistanda ihtilâlin hazırlanışına dair meraklı tafsilât

Hartum 20 (a.a.) — Bir İngiliz binbaşısı bir pilot ve bir rasıd refakatinde Habeşistan içerilerinde tehlikeli bir tayyare uçuşu yapmıştır. Bunlar bir müddettenberi kendilerinden haber alınamıyan bir İngiliz heyetile teması tesis etmek isteyordu.' Binbaşı heyetin reisi olan albaya bir telsiz göndererek bir iniş sahası hazırlanmasını ve bu yerin tayyareciler tarafından görülebilmesi için o mıntakanın en yüksek bir tepesinden işaretler verilmesini istemiştir.

Yollarını şaşıran tayyareciler tehlikeli bir iniş yapmaya muvaffak olmuşlardır. Vatanperver Habeşliler derhal bunların etrafını sarmışlardır. Bunların arasında İngiliz askerî heyetine mensub subaylar da bulunuyordu. Binbaşı Mavi Nil membaı civarında kabile reislerinden mürekkeb bir mecliste söz alarak kendilerine İngilizlerin yardım edeceğini vadetmiştir.

Dönüş seyahati için, tayyarenin indiği saha bin kadar yerli tarafından genişletilerek tanzim edilmiştir. Bu yerliler boru çalınmak suretile civardaki köylerden getirilmiştir. Tayyare kolayca havalanmıştır.

Üç gün sonra vadedilen İngiliz yardımı kendini göstermiştir. Filhakika İngiliz hava kuvvetleri İtalyanların bir müstahkem mevkiine hücum etmişlerdir. Bu hücum yerliler üzerinde büyük bir tesir yapmış ve onlara müttefiklerinin kuvveti hakkında kâfi bir fikir vermiştir. İngiliz heyeti hakkında alınan mufassal haberlere göre bir albay, bir yüzbaşı ve bir doktordan müteşekkil bir grup beş ay evvel vâsıl olduğu Döjjar mıntakasında yerleşmiş bulunmaktadır.

Albay imparator Haile Selâsie'nin mührünü hâmil bulunuyordu. Göjjar'a muvasalatından sonra Habeşlilerden mürekkeb büyük bir kütle önünde imparatorun bir beyannamesini okumuştur. Albay Sudandan getirilen silâhlarla mühimmatın tevzii işini tanzim etmiştir. Vatanperver Habeşlilerin teşkil ettiği kıt'alarla İngiliz albayının işbirliği yapmaları İtalyanları telâşa düşürmüş ve bunlar Sudana karşı kullanılmak üzere hazırladıkları kıt'aların bu tarafa gönderilmesini kararlaştırmışlardır.

Birkaç gün sonra bir süvari subayı heyete iltihak etmiş ve böylelikle vatanperver Habeş kuvvetleri yavaş yavaş tanzim edilmiştir.

İngiliz askerî heyetinin mevcudiyetini ve imparatorlarının pek yakınlarında bulunduğunu öğrenen Habeşliler son derece sevinmişlerdir.

İngiliz hava kuvvetlerinin yaptığı akınlar da, ayrıca, Habeşlilerin kuvvei maneviyesini son derece artırmıştır.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 20 (a.a.) — Tebliğ:

Bingazide Cerabub ve Tobruk cephelerinde topçu ve keşif kolları faaliyeti olmuştur.

Cerabub civarında tayyarelerimiz düşmanın makineli vesaitini büyük bir muvaffakiyetle bombardıman etmişlerdir. Düşman Tobruk üzerine bir hava akını yapmıştır. Tayyarelerinden biri hava müdafaa bataryaları tarafından düşürülmüştür.

Şarkî Afrikada Sudan cephesinde karakollarımızdan biri düşmanın büyük bir kuvvetle yaptığı taarruzu tardetmiş ve esirler almıştır. Kollarımızdan biri otomobile bindirilmiş bir müfreze ile bir süvari bölüğüne hücum ederek bunları firara icbar etmiştir.

Tayyarelerimiz, Sudanın birkaç noktasında düşmanın zırhlı otomobillerini ve kıt'alarını bombardıman etmişlerdir.

Düşman Eritre arazisine birkaç akın yapmıştır. Hasarat hafiftir.

Graziani'nin «Zafer yolu» na İngiliz ordusu yığılıyor

Kahire 20 (a.a.) «b.b.c» — İngiliz ordusunun, Mareşal Graziani'nin Tobruk etrafındaki «Zafer yolu» ismini verdiği sahaya kıtaat, ve her nevi askerî mühimmat yığmağa devam ettiği bildirilimektedir.

Hindistana nakledilen İtalyan esirleri

Bombay 20 (a.a.)— Afrikada batı çölünde esir edilen İtalyan askerlerinden dört bin kişilik yeni bir kafile daha bu gün buraya gelmiştir.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bu akşam saat 20,30 da

ABDAL

SON HAFTA

Yazan : DOSTOYEFSKİ

MİHVER ŞEFLERİ

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

katı evvelki mülâkatlara benzememektedir. Yunan harbinden evvel vukubulan Floransa mülâkatından sonra vaziyet çok değişmiş bulunuyor.

Arnavudlukta ve Libyada ağır hezimetlere duçar olan İtalyanlar İngilizlerin bütün kuvvetlerile İtalyaya yüklendiklerine dair uydurma haberler neşrediyorlar. Nitekim İtalyan ajansı Selânikte motörlü İngiliz kıt'aları bulunduğunu bildiriyordu. İtalyanın bu gibi uydurma haberlerle Hitler - Mussolini mülâkatının zeminini hazırladıkları muhakkaktır. Her halde Mussolini de Hitler.e ayni şeyleri söylemiş ve İtalyanın yalnız başına İngilizlere mukavemet edemiyeceğini ilâve etmiş olacaktır.

Bu şerait altında mihverin Akdenizde yeni bir faaliyete girişmeleri muhtemeldir. Esasen Almanların tekrar Vichy hükûmetini tazyike başladıkları haberi veriliyor. Bu tazyik neticesinde Mareşal Peten Laval'le barışmıştır.

İtalyan kaynaklarından gelen haberler, Hitler - Mussolini mülâkatından sonra Akdenizde Alman faaliyetinin artacağını bildiriyorlar.»

Mülâkatta, iki muhatab arasında fikir mutabakati görülmüş

Berlin 20 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Mihver Hariciye Nazırları da hazır oldukları halde yaptıkları bir buluşma münasebetile, Führer ve Duçe, vaziyet üzerinde mufassal bir görüşmede bulunmuşlardır. Bu görüşme, iki hükûmet reisini birbirine bağlayan samimî dostluk ve Alman ve İtalyan milletleri arasında mevcud sıkı arkadaşlık zihniyeti içinde cereyan etmiştir. İki muhatab arasındaki fikir mutabakatı, bütün meseleler üzerinde tam ve mutlak olmuştur.

İtalyanın vaziyeti ve yeni müzakereler

Gene Ankara radyo gazetesi İtalya hakkında şu havadisi vermiştir:

«Romadan verilen mühim bir habere göre, bu hafta İtalyan - Alman iktısadî görüşmelerine başlanacaktır. malûm olduğu veçhile 1940 şubatında iki memleket arasında bir ticaret anlaşması akdedilmişti, fakat bu tarihtenberi vaziyet son derece değiştiğinden, yeni müzakereler yapılması lüzumu hissedilmişti. İtalya harbin kısa süreceğini ümid ederek harbe iştirak etmişti. Halbuki şimdi büyük bir iktısadî sıkıntıya düşmüştür. Bu yüzden her iki memleket için şiddetlenen harb levazımı ihtiyacı yeniden konuşma lüzumunu hissettirmiştir.

Doktor Claudius'ün 35 kişilik bir heyetle Romaya hareket ettiğini ve müzakerelerin on beş gün kadar süreceği haber verildiğine göre bir çok meseleler görüşecektir. Almanya ayda bir milyon ton kömür vermeyi vadetmişti, fakat bu taahhüdünü yerine getirmemiştir. Bu yüzden İtalyada mahrukat sıkıntısı had bir safhaya girmiş evlerin az ısıtılması emredilmiştir. Ayrıca gıda maddeleri için de bu gibi tedbirler almak zarureti hasıl olmuştur. Muhakkaktır ki İtalya iktısadî sıkıntı içindedir ve işgal altındaki memleketlerden pay isteyecektir. Bütün bu hâdiseler mihver devletlerinin maruz bulundukları iktısadî sıkıntılar hakkında bir fikir vermektedir.»

Mussolini neler istemiş?

Londra 20 (a.a.) — Daily Express'in tebarüz ettirdiğine göre, Mussolinin Hitlerden derhal petrol da dahil olmak üzere esaslı harb levazımı ve yiyecek istemek niyetinde olduğu söylenmektedir.

kelepir : SATILIK RADYO

Körting 1938 modeli 11 lâmba çift hoparlör, uzun, orta ve 2 kısa dalgalı pek az kullanılmış.

Müracaat: Fen İş radyo atelyesi Voyvoda caddesi, Bereket han No. 6. Galata.

Dz. Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

2 aded	Karpuz fener «kırmızı»	
7 metre	Sipral hortum 65 m/m iç kutur	
1 top	Tireyz muşambası Nü. gibı	
1000 kilo	Galvaniz	
20 »	Helyogen Balu	
2000 »	Ayzen oksit Braun	

1 — Cins ve miktarı yukarıda yazılı 6 kalem malzemenin mevcud evsaf marka ve nümunelerine göre 22/1/941 çarşamba günü saat 15 te Kasımpaşada Deniz Levazım Satıalma Komisyonunda pazarlığı yapılacaktır.

2 — Pazarlık neticesinde en son fiatı teklif edenden takarrür edecek fiat üzerinden teminat alınacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte mezkûr Komisyona müracaatleri ilân olunur. (345)

Mr. Roosevelt

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

Bundan şüphe eden adamlar vardır.

«Demokratlık ölmiyecektir»

Öyleleri vardır ki, demokratlığı, bir hükûmet şekli ve hayat çerçevesi itibarile, bir nevi sun'î kaderle mahdud ölçülü bir şey gibi telâkki ederler. Henüz izah edilemiyen sebeblerle istibdad ve esaret istikbalin her şeyi süpürüp götürecek bir dalgası, hürriyet alçalmaya başlayan sular addediliyor. Fakat biz, Amerikalılar, bunun doğru olmadığını biliyoruz. Demokratlık can çekişmiyor. Biz biliyoruz, demokratlık ölemez. Çünkü o, ferdî hürriyetlerine sahib ve müşterek bir işte birleşmiş erkek ve kadınların hür teşebbüs eseridir. Hür bir ekseriyetin hür bir ifadesile başlanan ve tatbik edilen bir eser. Evet, demokratlık ölmiyecektir. Çünkü, biz biliyoruz ki, bütün hükûmet teşekkülleri içinde münevver insanların bütün azim kuvvetlerini toplayan yegâne hükûmet şekli demokratlıktır. İnsanlık hayatının iyileşmesinde sonu olmıyan ebedî terakkilere muktedir medeniyeti yaratan gene demokratlıktır.

Sulhun müdafaasını mukaddes kılan şey

Tıpkı bir insan gibi, bir milletin de zihniyeti vardır. O zihniyet daima uyanık bulundurulmalı, o zihniyet bizzat kendini ve komşularının ve bütün dünya üzerinde darlaşarak giden bir dairede yaşayan diğer bütün milletlerin emellerini, ihtiyaclarını anlamalıdır. Ve gene tıpkı bir insan gibi bir milletin en derin, en devamlı bir şeyi vardır: İşte bir milletin istikbali için elzem olan, halinin himayesini mukaddes kılan odur. O şeyi ifade için basit bir kelime bulmayı müşkül ve hatta imkânsız görüyoruz. Fakat Amerikanın bütün zihniyet ve imanı o olduğunu anlıyoruz. O, asırların bir mahsulüdür. Demokratlık emeli insanlık tarihinde sadece yeni bir idare değildir. Demokratlık insanlık tarihinin ta kendisidir.

«Şerefli mukadderatımızı çiğneyemeyiz»

Ruzvelt, 1789 da, ilk Amerika devlet reisi Washington'un vazifesine başlarken söylediği nutku hatırlatmıştır. Bu nutukta Washington, mukaddes hürriyet ateşinin ve cumhuriyet rejiminin korunması lüzumundan bahsetmiştir.

Ruzvelt sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Eğer bu mukaddes hürriyet ateşini kaybeder, onun şüphe veya korkularla söndürülmesine müsaade edersek, Washington'un kahramanca şerefle kurduğu mukadderatımızı çiğnemiş oluruz.

«Geri dönemeyiz»

Milletin bu zihniyet ve imanı, millî müdafaamız uğrunda yapacağımız her türlü fedakârlığı azamî derecede haklı kılmaktadır. Bugüne kadar asla bu derece üzerimize çökmemiş olan büyük tehlikeler karşısında büyük gayemiz demokratlığın tamamlılığını himaye etmek ve ebedileştirmektir. Bunun için Amerikanın zihniyetini, Amerikanın imanını toplamamız lâzımdır. Biz Amerikalı olmak itibarile geri dönmeyiz. Fakat hareketsiz de durmadan memnun olmayız. O halde daima ileri gideriz: Tanrının inayetile sonuna kadar memleketimize hizmet ederek.»

Willkie Londaraya gidiyor

Vaşington 20 (a.a.) — Willkie, Ruzvelt ve Hull ile Avrupa meseleleri hakkında görüştüğünü ve Reisicumhurun Çörçile verilmek üzere kendisine çok dostane ve hususî bir mektub tevdi ettiğini söylemiştir.

Willkie mektubun bir tavsiye mektubundan jok kuvvetli olduğunu söylemişse de muhteviyatı hakkında malûmat vermekten imtina etmiştir. Mektubun zarfı üzerinde «Deniz erkânından bir zata» ibaresi yazılıdır.

Willkie bilhassa, İngiliz Mesai Nazırı Bevin ve Hariciye Nazırı Eden ile görüşmek istemektedir.

Willkie gazetecilere, İngiliz zaferindei başka bir imkân tasavvur etmediğini söylemiş ve harbin, harb sonunda İngiliz ve Amerikan iktısadiyatına nasıl bir tesir icra edeceği hakkında İngilterede tetkikat yapmak ümidinde olduğunu ilâve etmiştir.

HALKEVLERİNDE

Konferans

Eminönü Halkevinden:

23/1/1941 perşembe günü saat (18) de evimizin Cağaloğlundaki - salonunda kütübhane ve yayın şubesi komitemiz reisi Hikmet Turhan Dağlıoğlu tarafından (Münif Paşa) hakkında bir konferans verilecektir. Giriş serbesttir.

ZAYİ — 31/35345 numaralı 5/12/940 tarihli ikamet vesikamı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan zayiin hükmü yoktur.

Mahmudpaşa Suhulet oteli
Abdürrahim Şevket

İstanbul Belediyesi ilânları

Tahmin bedlei	İlk teminat	
2036,15	152,71	Kâğıdhane İkinci yatı okulu için alınacak yatakhane eşyası.
585,50	43,91	Haseki, Cerrahpaşa, Beyoğlu, Zührevî hastalıklar hastanelerile Zeyneb - Kâmil Doğumevinin yıllık ihtiyacı için alınacak zeytin tanesi ve soda.
475,00	35,63	Yıldız Birinci yatı okulunun yıllık ihtiyacı için 1500 kilo süt ve 1000 kilo yoğurt.
1391,75	104,40	Yıldız Birinci yatı okulunun yıllık ihtiyacı için alınacak yaş sebze.
900,00	67,50	Nişantaşında Fırın sokağı kaldırımlarının inşaatında kullanılmak üzere alınacak 200 metre mikâbı adî taş ve 25 metre mikâbı kum.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 4/2/941 salı günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve 940 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (401)

TİMOFUJ

(Abdest Bozan) dediğimiz barsak kurdlarının devasıdır. Bunlar sığır etile yapılmış pastırma ve sucukları yiyenlerde hasıl olur. Uzunlukları dört metreden on metreye kadar olur ki birçok tehlikeli hastalıklara yol açar. TİMOFUJ bu kurdların en birinci devasıdır. Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur. Reçete ile satılır.

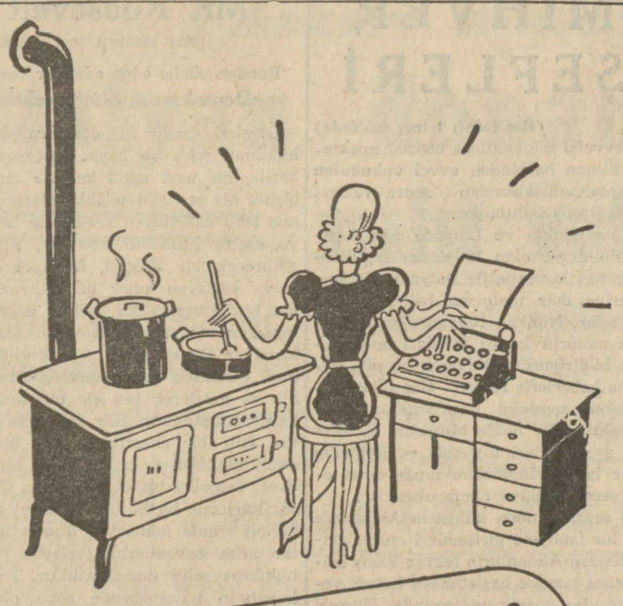

iki iş birden!

İki işin birden yapılması gayri mümkün görünür. Fakat teknik bu imkânsızlığı yenmiştir.

Filhakika TUNGSRAM ampulleri bu iki faydayı temin eder:

Daha bol ışık
Daha idareli elektrik sarfiyatı.

TUNGSRAM

BURLA BİRADERLER

İSTANBUL • ANKARA • İZMİR

G E N Ç

Görünmek ister misiniz?

MÜHİM BİR KEŞİF
sayesinde buruşukluklara nihayet veriliyor
BU TECRÜBEYİ YAPINIZ

Meşhur bir cild mütehassısı tarafından keşif ve genç hayvanların cild ve hüceyrelerinden kemali itina ile istihsal edilen ve bir genç kızın taze ve saf cildinin unsurlarına müşabih olan «BİOCEL» tabir edilen kıymetli ve yeni cevher, halihazırda cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kremi terkibine karıştırılmıştır. Bu akşam, yatmazdan evvel sürünüz. Uyuduğunuz her dakika zarfında cildiniz bu kıymetli unsuru mas edip beslenecek ve her sabah kalktığınızda cildiniz, daha saf, daha taze görünecek ve gençleşecektir.

Gündüzleri, beyaz (yağsız) Tokalon kremi kullanınız. Terkibindeki beyazlatıcı ve kuvvetlendirici unsurlar, dahile nüfuz ederek gizli gayrisaf maddeleri ihrac ve siyah noktaları izale eder. Açık mesameleri sıklaştırır ve bu suretle cildinizi beyazlatıp yumuşatacaktır. Bu basit tedbir sayesinde her kadın bir kaç sene gençleşebilir ve genç kızların bile gıpta edeceği şayanı hayret bir cild ve bir tene malik olabilirsiniz.

Tuvaletinizi yaparken pudra altına daima

KREM PERTEV

sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tüp ve vazoları vardır

Polatlı Sulh Hâkimliğinden:

Erzincan ilinin Refahiye ilçesinin Kersen köyünün ev 12, kütük 6, ve sahife 63 ünde kayıdlı iken Polatlının Gedikli köyünde oturmakta bulunan Mehmed Şakir oğlu 1290 da Haskızdan doğma Halil Tiftik Artenin 7/1/1941 de öldüğü ihbarı üzerine terekesine hakimlikçe el konmuş ve deftere yazılmıştır. Merhumun burada mirasçıları olmadığından Medenî Kanunun 534 üncü maddesi mucibince kanunî mirasçılarının üç ay içinde vesaiklerile hakimliğe müracaatleri ve bu müddet zarfında müracaat olunmadığı takdirde merhumun son arzuları veçhile tereke tutarının Uçak Kurumuna tevdi olunacağı ve merhumda alacağı olduğunu iddia edenlerle borçluların da bir ay içinde vesaiklerile hakimliğe usulen müracaat etmeleri tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (2041)

SU AKARKEN KÜPÜNÜ

Neden bu kadar ucu

sorgularına cevabımız:

Otomatikman bir surette hazırlanan ÇAPAMARKA çorbalık kompri temin ettiği kolaylığı, kazandırdığı vakti, aynı zamanda nefaseti ve ka retini muhterem vatandaşlara tanıtmak maksadile kârsız satıldığı i Büyük bakkaliye mağazalarından bulunur.

ANTALYA UMUMÎ NAKLİYAT

Türk Anonim Şirketinden:

Türkçe ve Fransızcaya bihakkın vâkıf ve bu lisanlar üzerinde tercümeye ve resen muhabere etmeğe muktedir

İKİ MEMUR ALINACAKTIR

Fazla lisan bilenler tercih olunacaktır. Talib olanların hüsnühal varakası, eski çalıştıkları yerlerden almış oldukları bonservis, tercümeihal, sıhhat raporu, nüfus tezkeresi ve iki aded vesika fotoğraflarile birlikte Şirketimiz Merkezine hergün saat 14 ten sonra müracaat etmeleri.

Ürolog - Operatör

Dr. Sedad Kumbaracılar

BEVLİYE MÜTEHASSISI

Muayenehanesini Sirkeci: Ankara cad. Tan gazetesi karşısı Semih Lûtfi apartımanına nakletmiştir.

Böbrek, Mesane, Prostat, İdrar yolu ve Tenasül hastalıkları mütehassısı.

Gece işiyen çocukların tedavisi

Harb Akademisi Satın Alma Komisyonundan:

Harb Akademisinde mevcud 42 aded eğer takımı tamir ettirilecektir. Açık eksiltmesi 23 ikincikânun 941 perşembe günü saat dokuzda Akademi Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Eğer takımları hergün Akademi debboyunda görülebilir. Eksiltme münakasasına iştirak edeceklerin münakasadan evvel Beşiktaş Malmüdürlüğüne yatırılmış yirmi dört liralık makbuzla mezkûr günde Komisyonumuza müracaatleri.

İnhisarlar İzmir Tütün Fabrikasından:

16/1/941 perşembe günü saat 14 te kapalı zarfla muvakkat ihalesinin yapılacağı ilân olunan «509» metre küb sandıklık köknar kerestesini vermeye istekli çıkmadığından ihale müddeti 27/1/941 pazartesi günü saat 14 e kadar uzatılmıştır.

İsteklilerin bugün ve saatte Alsancak Tütün Fabrikasına müracaatleri ve bundan önceki günlerde İstanbulda Kabataş Levazım Müdürlüğünden, Ankarada İnhisarlar Başmüdürlüğünden, İzmirde Fabrikamızdan Şartnamelerini «138» kuruş mukabilinde tedarik edebilecekleri ilân olunur. «160» (370)

Askerî Fab. Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli 2842 lira olan 7000 kilo sığır eti Salıpazarında Askerî Fabrikalar Yollamasındaki Satınalma Komisyonunca 31/1/941 cuma günü saat 14 te açık eksiltme ile ihale edilecektir. Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir. İsteklilerin 213,15 liralık ilk teminat makbuzile o gün ve saatte Komisyonda bulunmaları. (251)

***

2000 M3 ceviz tomruğu

Tahmin edilen bedeli 74,000 lira olan 2000 M3 ceviz tomruğu askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunca 5/2/941 de çarşamba günü saat 16 da kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname «3» lira «70» kuruştur. Teklif mektublarını mezkûr günde saat 15 e kadar komisyona vermeleri. (307)

***

Yüz doksan bin litre benzin alınacak

Tahmin edilen bedeli «52915» lira olan yüz doksan bin litre benzin askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunca 7/2/941 cuma günü saat 14,30 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname «2» lira «65» kuruştur. Muvakkat teminat «3895» lira «75» kuruştur. (343)

***

Açık eksiltmesine talib çıkmıyan aşağıda cins ve miktadı yazılı beş kalem sebze Salıpazarında askerî fabrikalar yoilamasındaki satınalma komisyonunca 6/2/941 salı günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin 42,62 liralık ilk teminat makbuzlarile o gün ve saatte komisyonda bulunmaları. (378)

900	Kg.	Soğan
1800	»	Patates
1500	»	Ispanak
1200	»	Lahana
1200	»	Prasa

***

200 - 300 ton yerli linters pamuğu alınacak

Tahmin edilen bedeli «82500» lira olan 200 - 300 ton yerli linters pamuğu askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunca 6/2/941 perşembe günü saat 15 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname «4» lira «13» kuruştur. Muvakkat teminat «5375» liradır. (342)

Rami Tümen Satınalma Komisyonu Reisliğinden

Asker ihtiyacı için 34 ton sadeyağı kapalı zarf usulile ve kimyevî tahlil tutulmak suretile satın alınacaktır. Eksiltme muamelesi 5/2/941 tarihine çarşamba günü saat (11) de Ramide Tümen Karargâhı Satınalma Komisyonu dairesinde yapılacaktır. 34 ton sadeyağının tahmin edilen bedeli bin dört yüz liradır. İsteklilerin şeraiti anlamak üzere hergün Tümen caatleri ve eksiltmeye iştirak için de muayyen saatten bir saat evvelin teklif ve teminat makbuzu mukabilinde tevdi etmeleri ilân olunur.

Maliye Vekâletinden:

Gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş 100 kuruşlukların yerine gümüş bir liralıklar darb ve piyasaya miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruşlukların 31 ikincikânun tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş 100 kuruşluklar 1 şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül edecek ve ancak yalnız Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde gümüş 100 kuruşluk bulunanların bunları Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. «288»

ANTALYA UMUMÎ NAKLİYAT

Türk Anonim Şirketinden:

Eski yazıları okur, türkçe ve fransızcaya bihakkın vâkıf

ÜÇ DAKTİLO ALINACAKTIR

Fazla lisan bilenler tercih olunacaktır. Talib olanların hüsnühal varakası, eski çalıştıkları yerlerden almış oldukları bonservis, tercümeihal, sıhhat raporu, nüfus tezkeresi ve iki aded vesika fotoğraflarile birlikte Şirketimiz Merkezine hergün saat 14 ten sonra müracaat etmeleri.

EREĞLİ KÖMÜRLERİ İŞLETMESİNDEN:

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği, 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararnamenin tatbikı neticesi olarak 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuş olmasına binaen sözü geçen Birlikle tasfiye tarihine kadar aktedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimi vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak haklar İşletmemiz tarafından devren ve naklen kabul edilmiştir. Binaenaleyh 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren kömür teslimine müteallik talebler için Zonguldakta Mahdud Mes'uliyetli Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessesesine müracaat edilmesi ilân olunur.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Yüksek Mühendis ve Fen Memuru aranıyor
Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Merkezde Teknik Büroda ve Şantiyelerde çalışmak üzere mukavemet ve muvazenet hesabatında ve her türlü proje işlerinde tecrübeli inşaat mühendislerile fen memurları alınacaktır.

İsteklilerin en son 27/1/941 tarihine kadar şahsen veyahud yazile Ankarada Ofis Teknik Büro Reisliğine lüzumlu vesikalarile müracaatleri ilân olunur.

«298» (379)

Bandırma Ticaret ve Zahire Borsasından:

Elyevm Bandırma Ticaret - Zahire Borsasında her cins zahire - hububat ve bakliyat gibi maddelerden maada (İpek kozası, Yün, Yapak, Un, Kepek, Razmol) gibi maddelerin de 25/1/941 tarihinden itibaren vadeli vadesiz alım ve satım muameleleri hergün sabah (11) den saat (16) ya kadar Bandırma Borsasında icra olunacaktır.

Bu tarihten sonra Bandırma Belediye hududları dahilinde, Borsaya dahil bu mahsullerin Borsa haricinde satışları memnudur. (354)

EREĞLİ HAVZASI KÖMÜRLERİ SATIŞ BİRLİĞİNDEN:

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği, ahiren mevkii mer'iyete konulan 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararname hükümlerinin tatbikı neticesi olarak 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuştur.

Satış Birliğile şimdiye kadar aktedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimine müteallik vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak hakları Ereğli Kömürleri İşletmesi tarafından kabul olunarak kömür teslimatı işbu mukaveleler hükümlerine göre yapılacağından bu husus için alâkadarların Ereğli Kömürleri İşletmesine ve tasfiye tarihinden evvelki muameleler için dahi merkezi Zonguldakta bulunan, hali tasfiyede Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

Sahib ve Başmuharriri: **YUNUS NADİ**
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

Devlet Demiryolları işletme U. M. den

Daktilo Alınacaktır

İşletmemizde istihdam edilmek üzere orta mekteb veya lise mezunla müsabaka ile bir daktilo alınacaktır. Taliblerin Türk olması ve 18 - 3 arasında bulunması şarttır.

dilekçe ile şimdiden Devlet Demiryolları 9. İşletme Müdürlüğüne müraca lüzumu bildirilir.

OSMANLI BANKASI

30 Haziran 1940 tarihindeki vaziyet

A K T İ F

	İsterlin	Ş.	P.
Hisse senedlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı	5.000.000	—	—
Kasada ve Bankalarda bulunan paralar	6.919.719	4	9
Kısa vadeli avanslar ve röporlar	1.550.000	—	—
Tahsil olunacak senedler	5.815.009	9	10
Cüzdanda bulunan kıymetler	1.827.517	12	3
Borçlu cari hesablar	7.746.964	13	1
Rehin mukabilinde avanslar	2.715.718	10	3
Kabul yolile borçlular	995.971	14	8
Gayrimenkul mallar ve mobilya	578.994	2	10
Müteferrik	40.568	17	8
	33.190.464	5	4

P A S İ F

	İsterlin	Ş.	P.
Sermaye	10.000.000	—	—
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi	1.250.000	—	—
Tedavülde bulunan banknotlar	340.304	13	6
Görüldüğünde ödenecek senedler ve vadeli senedler	242.594	14	—
Alacaklı cari hesablar	18.882.434	5	3
Vadeli bonolar ve cari hesablar	1.146.528	15	5
Kabuller	995.971	14	8
Müteferrik	332.630	2	6
	33.190.464	5	4

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur.

Umum Muhasebe Şef Muavini **A. A. MAYER**

Türkiye Umum Müdürü **PH. GARELLİ**

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası.
Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

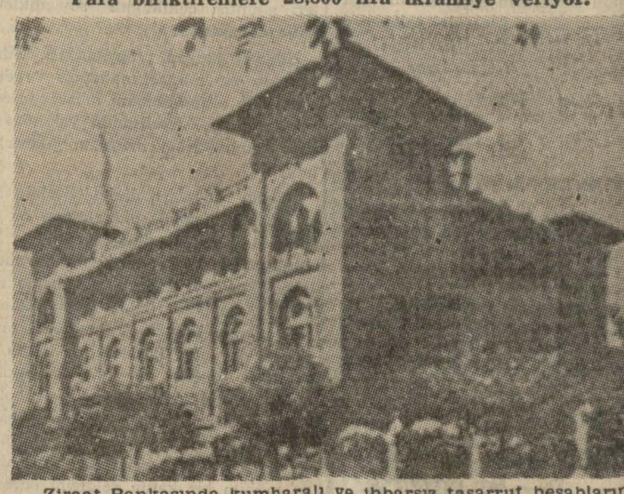

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesabları en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşa daki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1,000	liralık	4,000	lira	100	aded	50	liralık 5,000 li
4	»	500	»	2,000	»	120	»	40	» 4,800
4	»	250	»	1,000	»	160	»	20	» 3,200
40	»	100	»	4,000	»				

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan a ğı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecek

Kur'alar senede 4 defa. 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.